

Montaurà

Nº 23 Estiu 1993

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

Joan Saura 93

Mancor de la Vall, dibuix del artista Joan Saura professor de l'escola Montaurà

Sumari

Portada: Mancor de la Vall, dibuix del artista Joan Saura, professor de l'escola Montaura.

- 3 - TRIAL "ILLES BALEARS", PUNTUABLE PEL CAMPIONAT D'ESPAÑA.
 - 4 - CRÒNICA. Gabriel Fiol Mateu.
 - 7 - UN RECORD PER MN. MIQUEL BONAFÉ ALORDA. Gabriel Fiol Mateu.
 - 8 - PATRIMONI ARTÍSTIC. Notícies referents a molins fariners d'aigua, en el terme de Mancor. Gabriel Fiol Mateu.
 - 10 - L'AJUNTAMENT INFORMA.
 - 11 - ESGLÈSIA LOCAL. Vacances.
 - 12 - BIBLIOTECA. Maria del Carme Valdivielso.
 - 13 - TIRANT AMB FONA: País Valencià i Illes Balears, un retrobament. Miquel Julià Prohens.
 - 14 - DE CA NOSTRA..., Jaume Gual Mora.
 - 17 - ARA HA FET VINT ANYS...
 - 18 - Entrevista: ANTÒNIA MAIRATA BENNASSAR "Des Rafals", Jaume Gual Mora.
 - 20 - EDUCACIÓ SECUNDÀRIA. Jaume Gual Mora, Inspector d'Educació.
 - 22 - GRUP D'ESPLAI S'ESTEL:
 - 23 - TEMPERATURES I PLUGES A MANCOR DE LA VALL. Miquel Saurina Vallori.
 - 24 - P E N P A L S.
 - 26 - SES GLOSES, d'en Tomeu Sinever, comentant el llibre "Mancor de la Vall: Imatges del passat".
 - 27 - TOPONÍMIA DOCUMENTADA (23). Gabriel Fiol Mateu.
 - 28 - L'ESCOLA. El professorat del Col·legi Públic.
 - 29 - ELS LLINATGES DELS MANCORINS (22). Gabriel Fiol Mateu.
 - 30 - PER LLEPAR-SE ELS DITS. Ja ha arribat la calor: CUINA D'ESTIU. Pere Massutí i Esperança Ramis.
 - 32 - EL FUTBOL. El Montaura torna a segona regional. Miquel Vallori.
 - 33 - FUTBITO. Torneig de Sant Joan 1993.
 - 34 - Assemblea general de socis: President nou i nou equip d'infantils. Festes de Sant Joan, amateurs.
 - 35 - MONTAURA INFANTIL. Miquel Vallori.
- Contraportada : IMATGES D'AHIR: S'ESCOL'A I DONYA TEODORA (anys 30), comentari d'en Biel de Son Nadal.

FOTOGRAFIES: Gabriel Fiol i Magdalena Campaner.

Costa poc. Val molt

**FUNDACION
BALEAR TRANSPLANT**

**FES-TE
DONANT
D'ORGANS**

40 45 79

montaura

Revista de Mancor de la Vall

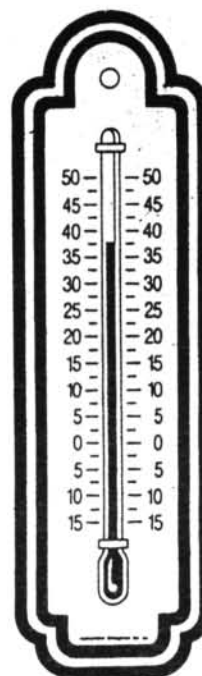
Redacció: **Grup de Mancorins**
 Maquetació: **En Joan & Co.**
 Col·laboradors: **Tots els qui vulguin**

EDICIÓ: **COLLECTIU MONTAURA**
 Plaça Ajuntament, 1
 07312 MANCOR DE LA VALL
 Te.: 501776 FAX: 881194

Dipòsit Legal: **PM 3-1988**

IMPRESSIÓ: **GRAFICAS GOYA (Lloseta)**

Les responsabilitats dels articles recauran només damunt de llurs autors.

Onze de juliol de 1715

Dia de la Vergonya!
 Any del mil set-cents quinze,
 Jornada negra de l'onze de juliol,
 l'host espúria de l'Anjou
 trepitjà la llibertat del nostre sòl.
 Vergonya pels oblits voluntaris
 dels qui reneguen sang i història
 i temen pronunciar els seus propis llinatges!
 Enlaire l'Estendard del Rei En Jaume!
 Alcem tots els quatre pals de sang
 i traguem fora de nostres platges,
 cap al Ponent sos encadenaments.

(Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta. Mostra de Poesia, Porreres 1981, pàgina 42).

**LES ILLES BALEARS TENEN LLENGUA PRÒPIA.
 EMPRAU-LA SEMPRE!**

TRIAL "ILLES BALEARS" PUNTUABLE PEL CAMPIONAT D'ESPAÑA

El dia 4 d'abril Mancor fou escenari de la prova esportiva de més alt nivell de les celebrades en el nostre poble. Es tractà del Trial "ILLES BALEARS" que aquest any era puntuable pel campionat nacional de l'especialitat. L'afluència d'aficionats de tots els racons de Mallorca fou notable, especialment per veure les màximes figures d'aquest espectacular esport, destacant Jordi Tarrés que té en el seu historial esportiu quatre Campionats del Món i set d'Espanya. Altres destacats participants foren Marc Colomer, campió nacional junior a l'any 1989 i classificat en cinquè lloc en el mundial de 1992, Amos Bilbao, sisè en els mundials de 1990 i 1991 i quart en el de 1992. També hi participà el campió nacional junior de l'any anterior, Marcel Justibò.

La immensa quantitat de públic vorejava les difícils devuit zones de que comptava el circuit que passava per Santa Llucia, Can Bajoca, Massanella i Mancor, on a la Plaça de Dalt hi havia la darre-
ra, del tipus indoor amb tubs d'hormigó i troncs de pi, especialment dificultosa i espectacular.

La prova l'organitzà el Club Cop de Gas de Maria de la Salut, el qual, malgrat que el públic desbordà les previsions que havia calculat, va saber estar a l'altura de les circumstàncies que exigien un aconeixement de tanta categoria.

Cap a les cinc de la tarda es concediren els trofeus als millors classificats i que foren:

CATEGORIA Senior A:

Primer: Jordi Tarrés
Segon: Marc Colomer
Tercer: Amos Bilbao

CATEGORIA Senior B:

Primer: Marcel Justibò
Segon: Juan J. Pascual

CATEGORIA Senior C:

Primer: Joan Solé
Segon: Narcís Sánchez

CATEGORIA LOCALS:

Primer: Toni Sales
Segon: Dino Garcia

CRÒNICA

ABRIL.-

El dia primer es declarà un petit incendi a una vivenda del Carrer Salvador Beltran. Gràcies a la ràpida intervenció del bombers del parc d'Inca no s'ocasionà cap tipus de danys.

Durant els primers dies d'aquest mes es donà una nova capa d'aglomerat asfàltic al camí de Mancor a Caimari per Massanel·la. La millora anà a càrrec de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori del Govern Balear amb un pressupost de 4.200.000 ptes.

El dia 2 les banderes flocaren a mig pal en el balcó de l'Ajuntament en senyal de dol per la mort del Comte de Barcelona, D. Joan de Borbó, pare del Rei.

La Setmana Santa començà amb la novetat de celebrar la benedicció de Rams a la tarda per mor de la celebració del Tri·al Illes Balears. Després d'un dia esplèndid, la processó es feu baix una fina brusquina. Els demés actes religiosos a l'exterior, Davallada des de son Tomeu i processó de l'Encontre, es feren en bones condicions metereològiques i notable assistència de feels.

La romeria del dilluns de Pasqua també comptà amb molta afluència de gent, com ja és habitual des de que es celebra en jornada festiva.

El dia 18 tingué lloc la cinquena edició de la Travessada Pollença-Mancor de la Vall corrent per relleus. Aquest any el final era al nostre poble on els 180 inscrits, dels quals 35 eren mancorins, acabaren la festa amb un dinar al Casal de Cultura. L'organització va córrer a càrrec del Club Atletisme Colonya de Pollença i el Club d'Esplai S'Estei de Mancor que comptaren amb el patrocini dels ajuntaments d'ambdues viles.

El dia 20 començaren a veure's les emissions de la Televisió d'Inca, gràcies al repetidor instal·lat a Santa Llúcia. Després d'un prometedor començament, a causa de certs problemes d'ubicació de

l'antena de l'emissora inquera, actualment no es veuen les emissions, encara que hi ha l'esperança que a curt termini els problemes hauran estat superats.

MAIG.-

El dia primer l'Associació d'Amics de la Tercera Edat celebrà el seu sisè aniversari. Després d'una missa en sufragi dels socis difunts, s'oferí un refresc a tot el poble que a causa de la pluja, es serví en els amplis salons d'exposicions a l'antic Teleclub. Després dinaren en el Casal de Cultura i acabaren amb un bon ball animat pel grup de música melòdica "LOS BOMBIS".

El dia 2 a Andratx on residia des de feia molts d'anys, morí el mancorí Llorenç Mayol Coll de Ca Sa Roterà. Descansi en Pau.

El dia 19 també morí Margalida Gual Mora de Can Jordiò, als 85 anys d'edat. L'òbit es produí a Inca on residia. Descansi en Pau.

El dia 23 nasqué Bernat, fill de Bernat Mateu i de Catalina Morro. Moltes felicitats.

Entre els dies 24 i 27 el Consorci per a la dinamització econòmica del medi rural, organitzà unes jornades gastronòmiques amb l'eslogan de "LA BONA CUINA DE SEMPRE RECUPERADA I ACTUALITZADA". Es celebraren en el Casal de Cultura i foren una quarantena les persones inscrites, les

quals quedaren molt satisfetes de l'experiència. També hi col·laboraren el Govern Balear a través de la Conselleria d'Agricultura i Pesca i l'Ajuntament de Mancor.

El dia 29 nasqué Sandra, filla de Jordi Gost i de Providència Verdejo. Enhorabona.

El dia 30 fou batiat a la parròquia Joan, fill d'Àngel Rodríguez i d'Elionor Amengual. Foren els padrins Guillem Solivellas i Laura Rodríguez. Felicitats.

El mateix dia 30 es celebraren les primeres comunions a nostra església. Reberen per primera vegada el Cos de Crist els nins Jaume Solivellas Prats, els germans Miquel i Joana Colom Gelabert, Antoni Ribot Pol, Margalida Gost Negre i Immaculada Rodríguez Amengual.

JUNY.-

El dia 2 nasqué Margalida, filla de Ramon Arrom i d'Apol·lònia Coll. Moltes felicitats.

El dia 5 els incansables socis de l'Associació d'Ancis de la Tercera anaren d'excursió per visitar les viles de Valldemossa i d'Andratx. Foren 82 els inscrits que ompliren els dos autocars llogats.

El mateix dia 5, a la sala d'exposicions de l'Ajuntament, s'obriren tres exposicions alhora. Una dedicada a mostrar els treballs dels participants en el curs de ceràmica que dirigí Catalina Gelabert. Altra mostrava els brodats de punt mallorquí de les alumnes del curs que dirigí Joana Villalonga. I la tercera era de fotografies que evocaven el 25 aniversari la inauguració del TELECLUB i les seves activitats recreatives i culturals.

El dia 6, com a tot l'estat, es celebraren Eleccions Generals. A Mancor la participació fou molt alta, ja que dels 677 possible electors, exerciren el seu dret 585, es a dir més del 86%.

Els resultats de l'escrutini foren:

Partit Popular	279 vots
P.S.O.E.	181 vots
P. Socialista Mallorca	44 vots
Unió Mallorquina	22 vots
Els Verds	19 vots
Izquierda Unida	17 vots
Esquerra R. de C.	4 vots
C.D.S.	3 vots
Coalicions N.P.S.	3 vots
A. Ruiz Mateos	1 vot
En blanc i nuls	12 vots

Els resultats pel Senat foren gairebé igual als anteriors del Congrés de Diputats.

Els dies 12 i 13 es celebrà la II DIADA DE LA PINTURA DE MANCOR DE LA VALL. Després de les dues jornades que tingueren els artistes per traslladar als seus quadres els racons del nostre poble que més els atreïen, foren 111 les obres entregades al control, corresponents a 106 pintors. El dia 23 s'obrí l'exposició de totes elles a la sala d'exposicions municipal. Fou molt visitada durant les festes patronals. Aquesta trobada tingué un ampli ressò a la premsa mallorquina.

El dia 14 començà en el Casal de Cultura un curset sobre agroturisme i turisme rural. Estava organitzat per la Mancomunitat de Municipis del Raiguer, dins el programa 5-B del Fons Social Europeu. S'oferiren quinze places a persones majors de setze anys que tingueren 25 hores lectives. L'objectiu era informar sobre les possibilitats del turisme rural i averiguar el potencial que pot tenir com activitat econòmica rendible.

El dia 20 a la parròquia batiaren els germans Margalida i Josep, fills d'Antoni Jaume i Francisca Fontanet. Foren padrins de la nina Jaume Fontanet i Josefina Estrany i del nin Andreu Bruno i Margalida Martorell. Enhorabona.

Les festes Patronals d'enguany començaren amb un notable concert d'orgue interpretat pel Sr. Bartomeu Veny Vidal, seguit del pregó de festes que pronuncià el Sr. Rafel Crespí Ramis, Professor de l'Institut Berenguer d'Anoia d'Inca. Seguí la revetlla amb l'actuació de l'Escola Municipal de Balls Mallorquins i l'agrupació Festa Pagesa de Búger.

El dia del patró destacà la solemne missa concelebrada on es ballà el ball de l'oferta, corrent la part coral pel ben conjuntat Cor Parroquial, el qual, al finalitzar la funció litúrgica, oferí un breu concert rematat pel cant de l'Himne a Mancor. A continuació, amb l'assistència del Vice-President del Consell Insular de Mallorca, es procedí a beneir i inaugurar l'espai públic que s'ha construït a un trast propietat de l'església al carrer de Santa Llúcia, acabant el matí amb un refresc ofert a tot el poble per l'Ajuntament. A la tarda l'emotiu homenatge a la vellesa que en la seva dinovena edició festejà els cinquanta-dos residents a Mancor nats fins a l'any 1913. La diada acabà amb la funció de teatre on el grup "Coverbos" posà en escena l'obra de Juli Mathas "Sa patinada de Na Pili".

L'acte més destacat de la segona festa va ésser la vetlada dedicada als més joves amb l'actuació del conjunt local "SOCIETAT ANÒNIMA" alternant amb "HARMÒNICA COIXA".

El dissabte dia 27 la verbena amenitzada pels conjunts CANYAMEL i "VICTORIBING BANG" en resultà l'acte més concorregut. Els amants dels balls ara dits de saló disfrutaren per llarg amb la música dels dos conjunts molt adequada a aquest tipus de dansa.

Les festes acabaren el diumenge amb una vetlada musical on es conjuntà la modernitat del "SHOW COPACABANA" amb les havaneres i cançons tradicionals marineres del "GRUP BERGANTÍ" de Malgrat de Mar. Acabaren les festes amb la crema d'un castell de focs artificials que no estava programat.

El dia 29 nasqué Victòria, filla de Jaume Martorell i de Teresa Martorell. Felicitats.

El dia 30 la premsa mallorquina informava que la Comissió Provincial d'Urbanisme havia establert que la superfície mínima de les finques on s'hi volien construir cases, a una sèrie de municipis, entre els quals es compta Mancor, seria de 7.000 metres quadrats. Per tal que s'adoptin les normes subsidiàries a dita norma, queden suspeses les llicències d'obres per a construccions d'aquestes característiques.

El darrer dia del mes, l'Associació d'Amics de la Tercera Edat no volgueren ésser absents a la típica i tradicional romeria a Sant Marçal. Però no es conformaren en adorar el sant, advocat de dolors i reumes, sinó que anaren fins a Sóller a posar peus davall taula al restaurant "Monumento" i encara, de retorn, feren una paradeta a Lluc per adorar la patrona de Mallorca. El que és marxa no els manca.

Gabriel Fiol Mateu.

UN RECORD PER MN. MIQUEL BONAFÉ ALORDA

El dia 26 de juny propassat es cumpliren cinquanta anys de la celebració solemne de la seva primera missa, a nostra església parroquial, del sacerdot mancorí Mn. Miquel Bonafé Alorda. Havia estat ordenat prevere el dia 19 del mateix mes a la capella del Palau Episcopal pel Bisbe Sr. Josep Miralles Sbert junt a altres set companys del seminari diocesà i quatre diaques d'ordes regulars.

Destinat a la parròquia de Mancor es dedicà amb entrega total a les seves dues passions: els joves d'Acció Catòlica i a la música.

Durant els cinc anys que exercí el càrrec de consiliari, el centre d'Acció Catòlica de Mancor fou modèlic dins Mallorca. A les múltiples activitats que acollia el centre, música, excursions, teatre, jocs, destacam la primera publicació periòdica mancorina: el butlletí mensual "NUESTRO PUEBLO" que comptava amb una sola fulla escrita per les dues cares

"Da mihi animas,
cetera tolles"

MIGUEL BONAFÉ ALORDA

Ungido Sacerdote
día 19 de Junio de 1943
celebró su

PRIMERA MISA
el día 26 del mismo mes
en la
Iglesia Parroquial
de
San Juan Bautista
de
Mancor del Valle

amb una multicopista molt rudimentària. En quant a la música la seva activitat es centrà a la tasca d'organista de la parròquia, director del cor d'escolanets i a la preparació d'actes festius en el petit teatre del centre. A l'Arxiu-Biblioteca del Seminari Diocesà hi ha tres estudis musicals seus de la seva època de seminarista.

Sols cinc anys pogué servir al seu ministeri, ja que el primer de maig de 1.948 moria a la prometedora edat de 28 anys.

Dels seus companys sacerdots diocesans que reberen l'ordenació amb ell, quatre celebraren les noces d'or sacerdotals, Mn. Miquel Gual de Campanet, Mn. Jaume Bizàñes de Pollença, Mn. Joan Lladó de Campos i Mn. Jaume Capó de Lloseta. A més d'ell, han deixat aquesta vida Mn. Vicenç Capllonch, Mn. Llorenç Escales i Mn. Bartomeu Bennassar.

Gabriel Fiol Mateu.

PATRIMONI ARTÍSTIC

NOTICIES REFERENTS A MOLINS FARINERS D'AIGUA EN EL TERME DE MANCOR.

A la Mallorca pre-industrial per transformar el gra de farina se solien valer de molins de vent, d'aigua i de sang. Dels primers, els que aprofitaven la força del vent i que eren els més nombrosos com ho demostren la gran quantitat de torres desarborades que encara aguanten el pas del temps per molts d'indrets de l'illa, al nostre terme no he pogut trobar restes documentals ni constructives de la seva existència. Pot ésser que sia degut a que la complicada orografia de Mancor no afavoreixi la formació de corrents persistents d'aire, com passa a la zona del pla. Dels moguts per la força de l'aigua n'he recollit notícies de quatre que descriuré a continuació. Com tampoc els cabdals d'aigua eren suficients per poder moldre durant tot l'any el blat necessari, motivà que a les principals cases i possessions tinguessin molins dit de sang, ja que la força motora la proporcionava una bèstia, generalment un mul.

Vegem idò els quatre molins d'aigua documentats a Mancor.

BINIARROI.- La primera notícia coneguda d'aquest casal que contenia dos molins és del dia 4 de les idus de Setembre de 1347 en què Eximenis Peris de Biniamar el vengué a Guillem de Quart, habitant de Biniarroí, junt amb la seva quintana. Després d'alguns traspassos de propietat, el 28 de maig de 1398, fou comprat per Pere Mateu, fill de Bernat Mateu, de Biniarroí, la família del qual el retení fins a l'any 1657 en què se subhastà per deutes i el comprà en Mateu Amengual, mercader que també comprà Son Collell. A l'any 1721 en que quedà destruït era de Magí Carbonell d'Inca que el tenia com a l·legítima de la seva mare, filla del dit Amengual. Després de la destrucció que descriuré a continuació, renuncià a la propietat, tornant a la família de Son Collell.

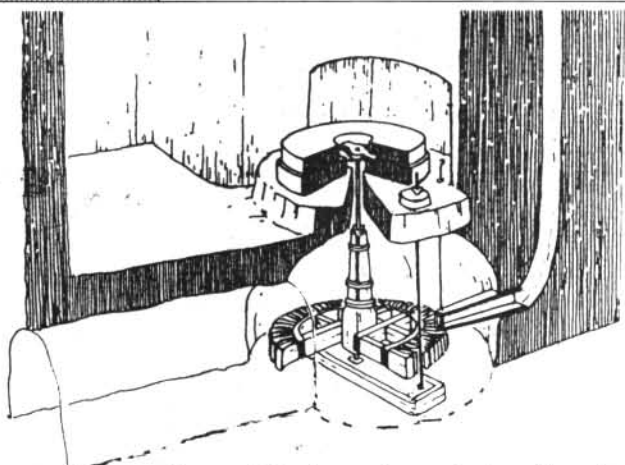
A l'any 1721, entre els dies 24 i 29 de Març, les terres de baix la font de Biniarroí, a causa de l'abundància de pluges, s'esllevissaren muntanya avall, arrasant totes les finques fins a la Coma de Canamunt. El Casal que contenia els dos molins també fou arranat per l'allau de terra com ho descriu una relació anònima d'aquesta gran catàstrofe: "el moli-

no era de Magí Carbonell i estava situat en un risco de peña y el mismo dia 25 por la mañana se trasplantaron la casa y el molino más de 30 pasos aunque es verdad que al cabo de pocas horas desmolieron por tierra".

Ara aquesta finca es coneguda com s'Abrisat que precisament vol dir fondal fet per les aigües, segons Joan J. Amengual. En ella encara es troben unes escasses restes d'aquest molí.

BINIATZENT.- Davant les cases d'aquesta antiga alqueria encara es conserva l'alt mur sobre el qual discorria la canal que portava l'aigua de la que ara es coneguda com Font Patró fins el molí d'aigua d'aquesta possessió. L'alçària del citat mur era perquè l'aigua caigués de més altura i per tant amb més força sobre les pales de la roda motriu. Segons documents dels segles XV, XVI i XVII la Font Patró era coneguda com Font de la Canal, segurament perquè d'ella partia la que portava l'aigua al molí. La primera notícia documental que he trobat referent a aquest molí és del dia 22 de juny de 1416 a una acta notarial d'establiment d'un censal. Quan el 26 de gener de 1454 es fadigada l'alqueria davant la Cúria del Paborde de Tarragona per la venda feta per Jaume Coll i la seva dona Catalina a Bernat Reus de la vila d'Algaida, es diu que també comprèn el molí. Hi ha que fer notar que la família Reus retingué una part de Biniatzent fins passada la meitat del present segle XX. Quan a l'any 1673 en què ja estava dividida l'alqueria en dues parts dites d'Alt i de Baix, Bartomeu Reus capbreuà la seva part, féu notar que les dues parts de l'alqueria tenien empriu a l'ús del molí, que aleshores es trobava derruït.

CAS VELLACO.- Aquesta finca, abans de la ja citada correguda de terres de 1721, era coneguda com Sa Coma de Canamunt. El 28 de Desembre de 1749 era fadigada a la Curia de la Porció Temporal amb motiu d'haver estat comprada per Miquel Caimari, àlies Vellaco, que era un sabater de Selva que residia a Massanella, en la qual fadiga no es cita l'existència de cap molí. Però en els "Stims" de l'any 1764 consta que hi ha un molí molent. Movia aquest molí l'aigua de la font de

Tipus de molí fariner de roda horitzontal

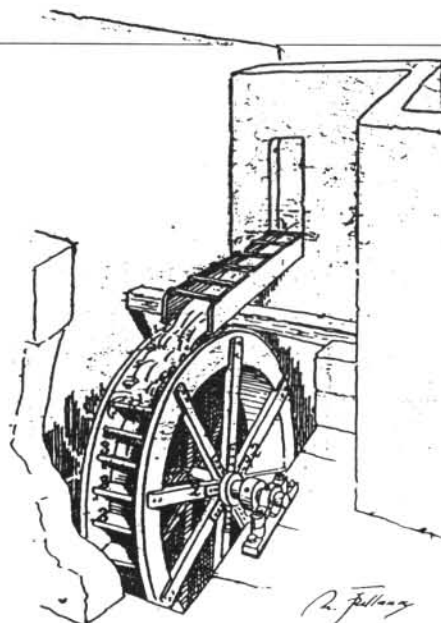
Biniarroi, bastant lluny del naixement de la mateixa, ja que la bassa i el casal es trobaven dins l'alqueria de Mancor, sota l'alou de les Almoines de la Seu de Mallorca.

Encara es conserva la cova, dita en termes moliners cacau, on anava allotjada la roda amb paletes que rebia el raig d'aigua.

Madò Francesca Pou, de 85 anys d'edat, filla del darrer moliner, guarda en la seva memòria la imatge d'aquelles dones que pujaven fins a Cas Vellaco amb un culet de blat sobre el cap per convertir-lo en farina.

MASSANELLA.- No he trobat cap document que parli d'aquest molí, però es fàcil deduir que es construí després de l'any 1750 en què Montserrat Fontanet acabà la construcció de la canaleta que des de la llunyana Font des Prat feia arribar fins a Massanella l'apreciada aigua que tant faltava a dita possessió. Aprofitava el desnivell existent entre el dipòsit final de l'aqüeducte i el llac del jardí. Estava situat vora l'entrada de la claustra que mira cap el nord, on fins no fa gaires anys encara es podia veure la gran roda vertical mig podrida, cosa que el feia diferenciar dels altres molins citats que, com la majoria dels existents a Mallorca, eren de roda horitzontal.

L'Arxiduc d'Àustria Lluís Salvador a "Die Balearen" (Leipzig 1869-1891) es crigué referent a aquest molí de Massanella que, inclús a l'estiu, podia moldre

Tipus de molí de roda vertical

cada dos dies quan el cabdal de la Font des Prat era més prim.

Aquest molí encara funcionava fins ben entrat el present segle, car l'amo Antoni Bibiloni passava amb un carro per la població de Mancor per recollir blat i tornar-lo convertit en farina.

Precisament dit amo, Antoni Bibiloni Pericás, després d'un viatge a València on conegué la meravella de l'electricitat, acoplà a aquest molí una dinamo que proporcionava per primer cop a Mallorca, electricitat capaç d'encendre bombetes incandescentes que donaven una llum clara i neta fins aleshores desconeguda, car això era abans de la instal·lació de la fàbrica d'electricitat a Alaró, tinguda com la primera de Mallorca. Els bons resultats experimentats amb la força hidràulica a Massanella, l'impulsaren a fer una central que aprofités l'aigua del Gorg Blau per enllumenar les cases de Mancor, cosa que es veié materialitzat a l'any 1905. Però això ja és altra història.

Biel Fiol Mateu.

100 ANYS
DE
MIRÓ
ILLES BALEARS

CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR

Ajuntament de Mancor

PLENARIS

SESSIÓ ORDINÀRIA DE DIA 29 D'ABRIL

Després de la lectura de la correspondència i de les disposicions oficials, es concedí una llicència per connexió a la xarxa de clavegueram, una d'altra a la xarxa d'aigua potable i es denegà una altra per no estar en sol urbà.

Es concediren sis permisos d'obres a particulars.

S'acordà aprovar el pla d'Emergència Municipal redactat per l'enginyer tècnic Melcior Angel Ferrer Oliver i exposar-lo a informació pública per un espai de quinze dies.

S'aprovà el plec de condicions per la prestació de servei al poliesportiu i a la piscina municipal.

Es sol·licità que dins el Pla Territorial d'Equipaments Esportius del Consell Insular de Mallorca, hi sia inclòs l'obra "Pista Poliesportiva i tancament 1a Fase". Del pressupost de 15.053.500 ptes, es demanà al C.I.M. la financiació a fons perdut de 10.035.667 ptes.

També s'aprovà el programa de les properes festes patronals de Sant Joan.

De resultat del que es tractà a la reunió feta a Lluç el dia 27 d'abril pel CONSORCI 5B i a suggerència de la Regidora Maria del Carme Valdivielso, per unanimitat, s'acordà sol·licitar subvenció per a la realització del projecte de "Zona ajardinada al carrer Margalida Sintes".

A l'apartat de precís i preguntes intervingueren el Regidor Llorenç Abrines sobre el pressupost del torneig de futbol. El Batle Gabriel Pocoví Pou sobre la diada de pintura i el curset de natació, la Regidora Maria del Carme Valdivielso sobre el curset de cuina i el Regidor Jaume Gual es referí a l'edició d'un fulllet resum dels dos anys darrers de gestió municipal i als problemes de recepció d'alguns canals de televisió.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DIA 11 DE MAIG

Sols es tractaren dos punts. El primer era el sorteig dels que havien de formar la mesa electoral per les properes eleccions general del 6 de juny. El segon fou l'adjudicació a Guillem Morro Mora la gestió del servei del Poliesportiu Municipal i a la piscina, valorant l'experiència en serveis semblants.

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL DIA 28 DE MAIG

Després de la lectura de l'acta de la sessió anterior es procedí a la lectura de la correspondència i disposicions oficials rebudes. Destaquen per l'interès del nostre poble, la integració del metge titular en els torns de guàrdia del Servei d'Urgències d'Inca. La concessió d'una subvenció de 45.000 ptes., per la II Trobada de Pintura, d'una altra de 155.000 ptes., per Taller de Ceràmica, d'una altra de 200.000 ptes per les classes de llengua catalana per adults i finalment una de 550.000 ptes per l'edició del llibre "MISCEL·LANEA Dr. Joan Josep Amengual" totes de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.

També es donà compte del decret de l'alcaldia de 22-05-93 pel qual s'aprova la liquidació del Pressupost General de 1992.

Es concediren sis permisos d'obres a particulars i una connexió a la xarxa d'aigua potable condicionada per tractar-se d'un trast no edificat.

S'aprovà la certificació núm. 2 de l'obra "Conversió Local inacabat carrer Santa Lluçia en espai públic" a favor de "Serra Tramuntana Promocions Immobiliàries S.L." per un import de 4.046.721 ptes.

S'estudiaren les tres sol·licituds per ocupar el càrrecs de jutge de pau i jutge substitut que s'havien presentades. Després d'àmplia discussió s'acordà deixar l'expedient sobre la taula.

També s'aprovà la postura de l'Ajuntament sobre la canalització d'aigua

potable de Sa Marineta a Palma, segons la qual s'oposa a la mateixa per falta d'un estudi hidrològic pel millor coneixement del subsòl a fi de poder gestionar millor els recursos hidràulics. També rebutjà la manera d'actuar del MOPT i de la COPOT de la CAIB en cas que no hagué estat informat l'Ajuntament de la vila de LLubí.

A l'apartat de precís i preguntes el batle informà sobre els problemes d'embossos a Sa Canaleta de la Font des Prat, sobre la Diada de Pintura, dels focs artificials de les festes patronals i de l'edició d'un fullet sobre els dos anys de gestió municipal. Maria del Carme Valdivielso referent a la separació de grans i petits a la piscina municipal. Jaume Fontanet s'interessà sobre els problemes de recepció de diversos canals de TV.

ESGLÉSIA LOCAL

CONSIGNES DE VIDA PER A LES VACANCES

V - VIURE:

Refer les forces del cos i de l'esperit per estar més plens de vida.

A - ALEGRES:

Estar alegres i contents per sembrar la joia i la pau allà on anirem durant les vacances.

C - COMPARTIR:

Col·laborar a les feines de casa, perquè tots tinguin temps de descansar i de divertir-se.

A - ADMIRAR:

Dedicar temps a contemplar i admirar les meravelles de la naturalesa que és l'obra de Déu i dels homes. Saber dir «gràcies».

N - NATURA:

Respectar la naturalesa que és do de Déu i fruit del treball dels homes. Déu l'ha posada a la disposició de tots.

C - CONEIXER:

Aprofitar les vacances i els viatges per conèixer més persones i més coses.

E - ESTIMAR:

Fer un esforç per apreciar i estimar les persones que trobarem, sobretot els de casa. Manifestar el nostre amor i el nostre agraïment a Déu pregant tots els dies i participant en l'Eucaristia de la Comunitat cristiana els caps de setmana.

S - SOL:

Sera el nostre company de vacances, i ens recordara que Déu ho ha fet tot per fer-nos VIURE FELIÇOS!

BONES VACANCES

Biblioteca

Recull d'activitats del darrer trimestre.

Estimats Lectors:

La tasca de la Biblioteca Municipal en aquest darrer trimestre ha estat força intensa. En primer lloc cal remarcar l'esdeveniment de la festivitat de Sant Jordi, el 23 d'abril, com una data popular a la nostra cultura. Aquest dia, més comunament conegut com a "Dia del llibre", suposa a les Illes, Principat i País Valencià una ocasió de potenciar l'activitat lectora, fet que va ser aprofitat per la biblioteca per instal·lar una paradeta on s'exposaven les adquisicions més recents d'aquesta. El resultat fou, com s'ha anat demostrant els darrers anys, prou bo, tot i que la participació popular demostrà la major afició del col·lectiu infantil. L'assistència dels alumnes del Col·legi Públic Montaura, així com el concurs de dibuix que es dugué a terme, amb la participació de més de cent novells pintors, les obres dels quals foren exposades, són característiques d'un jorn prou fructífer, tant per a la Biblioteca com per als lectors.

D'altra banda, no es pot ometre la realitat d'una major assistència a la nova Biblioteca, equipada d'una forma molt més completa que garanteix la comoditat dels assistents.

Ja de cara a l'estiu, l'activitat de la biblioteca no pateix variacions, llevat de l'horari, que passa a ser de les 18'00 a 20 hores de dilluns a divendres.

Ja per acabar sols resta esmentar el fet que la biblioteca romandrà tancada durant el mes d'agost per vacances, amb la intenció de tornar obrir les seves portes el mes de setembre.

Fins aleshores, BON ESTIU!.

Maria del Carme Valdivielso.

Tirant amb fona

Miquel Julià Prohens

Escriptor

País Valencià i Illes Balears, un retrobament

Dissabte proppassat, 19 de juny, en els esplèndids Jardins dels Vivers, València i les nostres illes visqueren el que podríem anomenar retrobada de dos pobles germans, a través de visites institucionals i del gran espectacle musical «Les Balears es presenten».

Des de la conquesta del Rei Jaume I, l'any 1229 a Mallorca i l'any 1238 a València, els dos pobles han caminat vinculats dins la Corona d'Aragó i han viscut a la par una mateixa realitat històrica, amb idèntiques trifulques de contratemps i de prosperitats. Fruïren de similars institucions, reberen i mantingueren iguals drets forals i una mateixa llengua. L'edifici de la Llotja d'ambdues ciutats de Palma i València, quasi idèntic, és el més exacte retrat d'aquesta germanor històrica.

L'Obra Cultural Balear i la Conselleria de Turisme del Govern Balear, complint un acord unànim del Parlament, organitzaren el magne aconeixement, amb la col·laboració de les institucions públiques de les dues comunitats i dels ajuntaments de València i de Palma, endemés d'altres entitats públiques i privades.

Una nombrosa representació de l'OCB, encapçalada pel seu president i personalitats de les esmentades institucions, serví d'enllaç entre les Illes Balears i el País Valencià. Hi hagué visites i recepcions oficials a la Generalitat, a les Corts Valencianes i a l'Ajuntament, més familiars que protocolàries, fent-se vots perquè, partint d'aquest primer contacte, les relacions iniciades es mantinguin i s'intensifiquin entre els dos països i a nivell de les institucions de Govern. Tant el conseller portaveu del Govern Valencià, en nom del president de la Generalitat, com el vicepresident de les Corts corresponderen amb sentides paraules compromeses de col·laboració de dos pobles que han compartit la història i no es poden oblidar.

Això no obstant, ningú no em podrà privar de lamentar l'oblit inexplicable

i imperdonable que els governs i les institucions de les dues comunitats han mantingut durant deu anys d'autonomia. Cal esperar que amb aquest primer contacte, recolzat pel Govern Balear, s'obri una nova etapa de relacions i de participació en els àmbits de la cultura, el turisme i l'economia, entre d'altres.

L'esmentat grup de mallorquins també volgué conèixer de prop bona part de València i els seus contorns i visità Sueca, Xàtiva, Gandia, La Valldigna i l'Albufera, les comarques de la Safor, la Costera, Marina Baixa i Marina Alta. Per tot es trobaren com a caseva, per tot reberen tals atencions que sen-blaven aquelles trobades de familiars que, després de molts d'anys, s'han retrobat i han constatat que conserven els mateixos records, arrels i il·lusions, tot comunicant-se amb la mateixa parla d'antany, la dels antics valencians i mallorquins que, amb els catalans i altres veïns de la Corona d'Aragó, conformaren la llengua catalana.

A Sueca visitaren la casa i la tomba de l'enyorat Joan Fuster, el valencià que feu resplendir la consciència unitària dels Països Catalans. S'aproparen a Burjassot, pàtria de Vicent Andrés Estellés, el gran poeta mort recentment, que a Mallorca es sentia com a ca seva, quan deia: «Invoco tots els carrers de Palma» i «recordo un nom: Illetes. La llum d'Illetes». I quan cantava:

*«Horts de llimeres i taronges,
L'educat crepuscle de Sòller...».*

La rica terra valenciana, la dels tarongers i de l'arròs, també deixà inspirats als mallorquins. Qui escriu aquest article ho expressà així:

*«Horitzó d'arrossals i de llum blanca,
planícia de llum verda amb perles grogues».*

El vespre del dissabte als meravellosos Jardins dels Vivers de València, l'antic Jardí Reial, hi hagué el gran concert, sota la mà artística d'Antoni Pareja, amb l'Orquestra de les Illes Balears, la Coral Universitària i Maria del Mar Bonet, que es donaren la mà amb els valencians Ovidi Montllor i Ximo Tébar, el català Toti Soler i el popular i estimat a València Antoni Ferrandis, presentador de l'espectacle. Multitud de valencians, que ompliren els jardins i enrevoltaren l'escena, varen ser la gran pantalla que rebé l'impacte del missatge d'aquestes Illes.

Aquest impacte fou literalment impressionant. Les cançons mallorquines, amb les veus de la Coral Universitària i els sons de l'Orquestra, penetraren emocionalment la pell i la sang dels assistents, valencians i mallorquins. Ni les fulles dels arbres es bategaven. A cada final rompien esclafits de mambelletes i crits d'aprovaació. Ovidi Montllor mantingué el públic encisat. Maria del Mar Bonet, que feu vots perquè s'espandesqui el diàleg cultural entre els dos pobles, rebé una abraçada d'ovacions. Ressonà el cant de la Balanguera, entonat per les veus de tots i tot l'instrumental i amb el públic posat dret. Ningú es movia. Els aplaudiments seguien a doll renovat. Per l'aire hi surava el somni que aquell moment, irrepetible, s'eternitzàs. Fins que Maria del Mar Bonet, amb l'Orquestra, repetí el cant impressionant de «El Pi de Formentor».

Allà romangué el ressò d'aquella vesprada, que despertarà focs colgats, com n'encengué «Mallorca es presenta» a Barcelona. El que vol desvetllar aquest poderós missatge de les nostres Illes a Barcelona, a València i aviat a la Ciutat de Mallorca és la consciència que «hem fet moltes de coses junts i encara ens en queden moltes per fer». Amb això estam.

DE CA NOSTRA...

LLENGUA.-

Divisió de les paraules en síl·labes.

Al passat número de MONTAURA vàrem parlar de la divisió dels mots segons l'accent prosòdic o ortogràfic. Avui veurem com es divideixen les paraules en síl·labes i encetarem l'estudi dels diftongs que continuarem en el proper número.

Síl·laba:

Entenem per síl·laba el més petit del conjunt de fonemes que es poden pronunciar en un sol impuls. Així **ca-sa**, **far-ma-cèu-tic**, **es-tu-dia**.

Normalment cada síl·laba té una sola vocal, si en té més d'una es produirà el fenomen que deim diftong o triftong.

Els sons de les vocals i, u, reben el nom de semivocals o semiconsonants, quan la seva articulació és molt ràpida i de dèbil ressonància i van unides amb una altra vocal plena (a, e, o), a vegades també amb una altra i, u, amb la qual formen síl·laba. Així **caí-re**, **viu-re**.

Diftong:

És la unió d'una vocal i una semivocal que formen una sola síl·laba.

Els diftongs poden ésser creixents i decreixents (veurem avui els decreixents).

Diftong decreixent:

Es produeix un diftong decreixent quan la vocal plena o forta va davant i la semivocal darrera. Són:

ai caire , pirenaic	au blau , caurem
ei lleï , beneït	eu fideu , neula
oi boirós , estoic	ou dijous , pou
ii anuncii , estudii	iu estiu , viure
ui cuina , cuit	uu lluu , duu

PARLEM COM CAL.-

Mon, ma (mia). Aquests mots són adjectius possessius que usam poques vegades avui dia, ja que, excepte en els noms de caràcter familiar, com *mon pare*, *ma mare*, solem substituir-los per *meu*, *meua* (meua).

El possessiu **mon** solem usar-lo seguit de noms de parentiu com *mon pare*, *mon germà*. La forma femenina correcta és **ma**; i així tocaria dir-se *ma mare*. Però en llenguatge parlat, la forma femenina sofreix

una alteració analògica amb la forma masculina **mon** (la o convertida en u); d'aquí ens ve el *mu mare*.

VOCABULARI.-

Donat = Demandadero
 Apotecari = Farmacéutico
 Farmaciola = Botiquín.
 Jutge = Juez.
 Cirugià = Cirujano.
 Menescal = Veterinario.
 Infant = Infante.
 Duc = Duque.
 Comte = Conde.
 Conte = Cuento.
 Compte = Cuenta.

FESTES, FIRES I REFRANYS.-

Un any més hem disfrutat de les Festes Patronals de Sant Joan. Enguany només va haver-hi intents de banyar el paperí. Tampoc els actes programats varen sofrir variació, encara recordam la supressió de la verbenes de l'any 1992.

El curs escolar ha arribat al seu final, els estudiants que han aprovat passaran un bon estiu, els que no, s'hauran de preparar per a les proves de setembre.

Les festes patronals a distints pobles, encetades pels mancorins, no tendran fre ja fins acabat l'estiu.

Juliol:

Dia 2, Romeria a la Mare de Déu de la Victòria a Alcúdia.

Dia 3, comença la Lluna Plena a les 11'45 m. de la nit a Capricorn. El temps serà molt calorós.

Dia 9 a Ciutadella de Menorca se celebra la Festa patriòtica del 9 de juliol, es commemora la caiguda de la ciutat en mans dels turcs el 1558, fet altrament conegut com l'any de la desgràcia.

Dia 10, festa de Sant Cristòfol, advocat dels conductors. Se celebren festes patronals a Biniali (municipi de Sencelles).

Hi ha una glosa d'aquest sant que diu així:

Dia deu de juliol
 Sant Cristòfol cada any ve,
 i si s'estimat no ve
 en cercaré un de nou.

Dia 11, a les 10,49 de la nit comença el Quart Minvant a Àries. Es produiran alguns xàfecs.

Dia 16, la Mare de Déu del Carme, se celebren festes patronals a molts d'indrets de la nostra illa. Entre d'altres, Cala Rajada, Port d'Andratx, Port de Pollença, Portocristo, Ruberts, etc. a alguns indrets de Menorca i d'Eivissa, sobretot a vorera de mar.

Dia 18 tindrà lloc a Sa Calobra el Concert del Torrent de Pareis.

Dia 19 comença la Lluna Nova a les 11'24 del matí a Càncer. Farà molta calor.

Dia 20, festa de Santa Margalida. Hi ha festa a Felanitx, Santa Margalida i Santa maria del Camí.

Dia 21, festa de Santa Pràxedis. A Petra és la patrona de la vila. Com diu el glosador popular, cal encomanar-se a la santa:

"Oh Màrtir Santa Pixedis,
vencedora en el combat,
ajudau-mos en la lluita
que el viure mos ha imposta.
Conservau la fe de Petra,
feis que tots siguem germans,
beneïu ses nostres messes,
beneïu es nostres camps.
Dau-nos pau, salut i joia,
d'aquí la pesta allunyau,
siau nostra Protectora
amb la Verge de Bonany".

Dia 22, festa de Santa Magdalena.

Dia 25, Sant Jaume. Se celebren festes patronals, entre d'altres llocs, a Binissalem, Alcúdia, Calvià, Muro, Sa Pobla i Santanyí, també a Es Castell de Menorca i a Sant Francesc de Formentera (vejam algunes gloses referides a Santanyí):

"Tenc un mocador amb perilles
tan ample com un llençol;
si sa meva al.lota el vol,
l'hi duré ple de rosquilles.
S'al.lota em va demanar
Sant Jaume quin temps venia.
Li vaig dir que no ho sabia
perquè encara no tenia
doblers per fer-la ballar.

Dia 26, santa Anna, Festa a Moscarí.

Aquest dia, a les 3'25 de la matinal comença el Quart Creixent a Escorpí. El temps serà calorós i es produirà xafogor.

Dia 28, Santa Caterina Tomàs, la santa Valldemossina. Gran festa a aquest poble. Té lloc el carro triomfal de la Beateta.

Dia 30, festa local a Inca. Festa dels patrons sant Abdon i sant Senén.

Dia 31, festa de Sant Ignaci de Loiola.

Durant aquest mes tenen lloc també els següents esdeveniments:

VI Serenates d'Estiu de Capdepera.

XIII Mostra Internacional Folklòrica de Sóller.

Cançons de la Mediterrània al Parc de la Mar de Ciutat.

X Pujada motociclista al Puig Major.

XXXII Festival de Pollença (juliol i agost).

XV Festival Internacional de Deià (Juliol, Agost i Setembre).

Serenates d'estiu a Palma (Juliol i Agost).

VI Festival Internacional de Música de Cura (juliol i Agost).

L'esperver

Planeja majestuós
amb vol inimitable,
dibuixant cercles un darrera l'altre,
en el cel lluminós
d'una tarda d'estiu inacabable.
Més, de sobre, talment
del firmament després, baixa rebent
i cau sobre la presa en un moment.

Agost

Dia 1, sant Feliu, festes patronals a Llubí.

Dia 2, la Mare de Déu dels Àngels, festes patronals a Pollença. El poeta pol·lencí, Costa i Llobera, diu als Goigs:

"Que no s'acabi Reina volguda
la vostra santa protecció.
Si la té el poble desmerescuda,
n'és el cor vostre font de perdó.
Com ja los pares vos invocaren
també us invoquen encara els fills:
los temps de moros ja s'acabaren;
més, temps són ara de nous perills".

Aquest mateix dia a les 12'10 m. del migdia comença la Lluna Plena a Aquari. Hi haurà nuvolades.

Dia 5, la Mare de Déu de les Neus, patrona d'Eivissa. Hi ha festa a Bunyola i sobretot a Eivissa. Isidor Macabich, l'any 1935, va compondre un himne, en veurem un fragment:

"Set segles fa que sou Patrona nostra,
Reina del cel i d'aquest món encís.
Set segles fa que vostre cor mos mostra
que sou llum i gombol d'es vostros fiis.

No passi nit ni dia
sense fer-vos pregàries i llaor.
Mare del bon amor, Verge Maria,
regnau en nostre cor."

Dia 6, festa de Sant Salvador, festes patronals a Artà.

Dia 8, sant Domingo, festa a Lloret de Vista Alegre.

Dia 10, sant Llorenç, festa a Selva i a Sant Llorenç des Cardessar.

Aquest dia a les 3'19 m. de la tarda comença a Taure el Quart Minvant. Sembla que hi haurà tempestes.

Dia 15, la Mare de Déu d'agost. Festa a Caimari, Can Picafort i Sineu.

Dia 16, festa de Sant Roc. Festa a S'Alqueria Blanca i a Alaró. Així digué el poeta binissalemer Llorenç Moyà, descrivint la vila d'Alaró:

"Dins un plec de la muntanya
or vellíssim de pedreny.
Cada carreró s'estreny
secret com una llivanya.
remors d'aigua, murta i canya
vincladissa a flor de pell,
i entre el morat del ciprell
- mort certa de cada dia -
alça la seva alegria
l'eternitat del castell."

Dia 17, a les 7'28 m. de la tarda comença la Lluna Nova a Lleó. El temps serà serè.

Dia 20 Sant Bernat.

Dia 24 Sant Bartomeu. Festes patronals a Montuïri, Bunyola, Consell, Sóller, Ses Salines, etc.

Aquest mateix dia a les 9'57 m. del matí a Sagitari comença el Quart Creixent. Farà calor i es produirà qualche xàfec.

Dia 28, Sant Agustí, festes a Felanitx.

Dia 29, Sant Joan Degollat. Festes a Estellencs i al poble de Sant Joan.

Dia 31, festa de Sant Ramon Nonat.

El segon cap de setmana d'aquest mes a Lluçmajor fan les festes a Santa Cànida.

El gos d'atura

Amb el pel esbillat, dreta l'orella,
atent a qualsevol gest del pastor,
es manté a punt tothora per l'acció,
prest a saltar, a córrer i a voltar,
i a perseguir l'esgarriada ovella,
per fer avançar el ramat sens prendre mal
i recloure'l de nit dins el corral.

Setembre

Dia 1, a les 2'33 m. de la matinada comença la Lluna Plena a Peixos. El temps serà serè.

Dia 2, festes de la Beta a Santa Margalida. Té lloc la processó més típica de Mallorca a Santa Catalina Tomàs.

Dia 8, la Mare de Déu de setembre. Festes patronals a Costitx, Fornalutx, Lloseta, Maria de la Salut.

A Maó tenen lloc les festes a la Mare de Déu de Gràcia

Dia 9, a les 6'26 m. del matí, entra el Quart Minvant a Bessons. Farà bon temps.

Dia 10, Sant Nicolau, festes a Cas Concos de Felanitx.

Dia 11, festa del meló a Vilafranca.

Dies 11 i 12, festes patronals de Lluç. La Diada. Mossèn Pere Llabrés diu als Goigs:

"De tot poble i alqueria,
d'Inca, Sóller, Muro, Artà...,
cap a Lluç feis-nos pujar
cantant goigs, Verge Maria".

Dia 16, a les 3'10 m. de la matinada a Verge, començarà la Lluna Nova. Es produiran alguns aiguats.

Dia 17 a Petra es fa la Festa al Beat Juníper Serra.

Dia 21, Sant Mateu, festes patronals a Bunyola i a Sant Mateu d'Albarca (Eivissa).

Dia 22, a les 7'32 m. de la tarda comença el Quart Creixent a Sagitari. Farà bon temps.

Dia 23, Santa Tecla, festes patronals a Biniamar.

Referit a aquest poble si escau la següent glosa:

"Menjam oli de muntanya,
tenim mines de carbó,
per llevar-nos la peganya
raja la font d'en Patró".

Aquest dia, quan el sol estigui a Balança comença la TARDOR.

Dia 24, la Mare de Déu de la Mercè, patrona de Barcelona.

Dia 26, Sants Cosme i Damià, patrons de Pina.

"De diverses malalties
feis cures amb molt d'amor
als qui de nit i de dia
vos reclamen de tot cor".

Dia 28, a Lluçmajor, comencen les fires de la tardor.

Dia 29 festa dels Arcàngels Miquel, Gabriel i Rafel. Festes patronals a Calonge (Santanyi) i Campanet

Dia 30, festa de Sant Jeroni.

Aquest dia, a les 6'54 m. de la tarda a Àries, entra la Lluna Plena. Les temperatures seran suaus.

Dia 31, festa Des Veremar a Binissalem.

"Ni Borgonya ni Xerès,
ni Porto ni altres pamplines
que passen per coses fines
però que al fons no són res.
Jo malgrat ésser pagès
no camín a les tentines
ni bec cap de les metzines
que de vi el nom han pres.
Sols bec dins crestell encès
l'orgull reial de Robines".

ARA HA FET VINT ANYS...

Durant el segon trimestre de 1973 per Mancor fou notícia:

Que sols hi hagué una defunció en tot el trimestre, la d'Antoni Rosselló Fontanet de Can Pipa.

Que naixeren Joana Ma Alba Mateu el dia 9 d'Abril, Pere Amer Alba el dia 21 del mateix mes i Magdalena Rosa Bernat Mateu el dia 9 de Maig.

Que en el concurs de redacció convocat entre els escolars amb motiu de la festa del llibre, foren premiats Vicenç Moranta Frontera en el grup de 6 a 8 anys, Maria J. Román Martínez en el de 9 a 11 anys i Antònia Martorell Pol en el de 12 a 14 anys.

Que el festival celebrat a Santa Llúcia el dia de la Romeria Pasqual el presidí una nina de Nicaragua, la fotografia de la qual adjuntam, escollida entre un grup d'orfes que fores acollits a Mallorca després del gran terratrèmol que havia sofert aquell país l'any anterior, 1972.

Que el dia de Sant Joan es descobrí una placa a la casa de Son Tafona on hi va neixer el Doctor Juan Josep Amengual el dia 20 de Gener de 1793.

Un dissabte, a finals de mes, se celebra a Lloret la Festa des Sequer i també a Manacor, a finals de mes, la festa de la barriada de Sa Torre.

La rata-pinyada

Es va acabant el jorn.
Dels arbres de la prada
prest s'esfuma el contorn,
l'estrella del capvespre
llueix al firmament
i passa en vol rebent
una rata-pinyada
vinguda qui sap d'on.

Jaume Gual Mora.

Que durant les festes patronals el Tele-Club organitzà l'elecció del millor esportista local de l'any. En resultà escollit Pere Mairata el qual podem veure celebrant el triomf amb la llavors al.lota seva, Margalida Gual, i ara esposa i mare dels seus fills.

ANTÒNIA MAIRATA BENNASSAR "Des Rafals".

Aquell dissabte al matí hi havia a Mancor molt de sarau. Celebràvem la II Diada de Pintura. El nostre poble era ple de pintors que enregistraven a les seves teles els racons més atractius. La possessió de Massanella i els seus jardins també n'acollien en gran nombre. A la Font pública, a Santa Llúcia, per tot arreu. Des de l'Ajuntament ens dirigíem a ca madò Antònia "Des Rafals", just a l'entrada del poble. Ella ja ens esperava. Hi havia present també la seva filla Catalina. Sabíem que teníem davant nosaltres una de les darreres mado- nes de possessió que havia

viscut la seva vida entre Es Rafals al terme de Mancor de la Vall, i Comafreda, al terme municipal de Lluc, just al peu del Puig Major de Massanella. Va ésser fàcil encetar la conversa. Vaig recordar que els anys de la meua infantesa, viscuts a So n'Ordines i Sa Casa d'Amunt, serien presents a la nostra conversa i farien reviure el meu passat.

En primer lloc, Madò Antònia, ens podríeu dir quants anys teniu?

En tenc vuitanta-tres. Els vaig fer concretament ahir, dia 11 de juny. Era l'any 1910 quan vaig néixer.

On vàreu néixer?.

A Es Rafals, la possessió que està en el terme de Mancor.

Quants de germans vàreu ésser a la família?.

Vàrem ésser set amb jo. Jo estava enmig, en tenia tres davant i tres darrera. De tots ells no n'hi ha cap de viu, només ho som jo. Es darrer que va morir va ésser en Pep.

Vàreu néixer a Es Rafals perquè els vostres pares estaven allà?.

Es padrins ja estaven a Es Rafals. Hi quedaren amb mon pare i mu mare. Tots hi eren quan jo vaig néixer. Llavors, quan es padrins es varen retirar, se n'anaren a viure a Caimari i quedaren ets amos mon pare i mu mare.

Vivíeu allà dalt. Davallàveu molt al poble?.

Només davallàvem es diumenges perquè anàvem a missa. Llavors mos ne tornàvem per amunt. Anàvem amb una somera i pujàvem lo que necessitàvem.

El fet de viure lluny del poble suposa que no anàreu molt a escola de petita?.

No. Només hi anava quan en tenia ganes, quan no volia no hi anava. La mestra era la senyora Margalida Sintès i s'escola estava damunt allà on vivia en Tomeu Perruquer.

Quines eren les feines més habituals que fèieu a la possessió?.

De petita no feia res. Quan vaig ésser més gran manava ses dones que collien olives i passaven tota sa temporada d'hivern amb noltros. En venien sobretot de Llubí.

Eren moltes les dones que venien a collir oliva?.

Venien unes vint llubineres., llavors un grapat de Mancor. Ses de Llubí quedaven a una caseta que hi havia darrera ses cases, on hi havia s'era. Ses de Mancor cada vespre se n'anaven al poble.

Hi havia tafona i fèieu l'oli allà?.

Sí. Tot el fèiem allà. Teníem homes de Mancor que normalment no quedaven tota sa setmana. Hi havia es meu germà major, en Biel, en Miquel "Mame-ta" i en Toni "Caloies".

Sa madona de sa pos-sessió, en aquest cas la vostra mare, i més endavant vos mateixa, quines feines feia?.

Feia ses feines de sa casa i sobretot es menjar per a tothom, excepte ses collidores que el se feien elles. Es diumenges, era curiós, es pares i mares de ses collidores de Llubí pujaven amb un carro i duïen es queviures per a tota sa setmana.

Com passaven el diumenge aquestes dones allà dalt?.

Rentaven i preparaven ses coses per sa setmana. Es passejaven. Era molt freqüent que a més de ses visites des seus pares, rebessin també ses visites dels mancorsins i d'altres, que pujaven a passar estones amb elles. N'hi havia que també pujaven encara que no fos dis-sabte o diumenge, venien es dies feiners també.

Es Rafals és un lloc on s'hi solien caçar molts de tords, què en recordau d'allò?.

A sa caça s'hi dedicaven sobretot es tafoners i es quatre que venien a fer feina a la casa. Hi havia també l'amo "en Paraire" que parava lloses. Era un home de Mancor que estava devora ca "ses Heres" a es carrer des Fang.

Bé. Després ja arribàreu a la joventut. Ens podríeu dir com coneguéreu a l'amo en Bernardí, que després seria el vostre espòs?

Sí. Es meu home era de "Can Bajoca". Ses dues possessions són confrontants. Jo manava ses dones i mos vèiem per allà i conversàvem plegats. I així mos férem enamorats.

Recordau quan vos casàreu?.

Jo tenia trenta anys. Mos casàrem l'any quaranta.

Continuàreu vivint a Es Rafals, una vegada casada?.

No. De nuvis mos n'anàrem a viure a Comafreda.

A Comafreda, hi teníeu molta gent que hi feia feina?.

Es pastor. A vegades venia un missatge de Can Bajoca per ajudar-mos a llaurar.

Quines feines hi havia allà?.

Sobretot cuidar ets animals. Era sa riquesa més grossa. També sembràvem. Mos aidàvem a segar es carboners que hi havia que feien es seu "ranxo" d'estiu allà. N'hi havia set o vuit de carboners. Fèiem blat per la casa i civada pels animals.

Aigua, n'hi havia allà dalt?.

Sí. Abans de casar-me havien fet una cisterna. També hi havia una font. Al lloc, a d'alt que li deien "s'hort vell" hi havia aigua suficient pel cultiu del mateix hort.

De formatge en fèieu?.

No. Perquè ets animals no tenien menjar suficient per produir bona llet.

Recordau quan tenguéreu una ràdio o transistor?.

Primer funcionàvem amb un llum d'oli, només, més endavant, empràrem altres mitjans. Vàrem comprar un transistor de piles, però no tenguérem mai televisor.

I com passàveu les vetlades els vespres d'hivern?.

Mos n'anàvem a dormir prest. No fèiem vetlada perquè érem tots sols, es meu home i es pastor. Na Catalina anava a escola i a la possessió no hi havia el truí que hi havia a Es Rafals d'hivern amb les collidores d'oliva.

I les nevades que tal, en deguéreu veure de grosses?.

Ui, Sí. Aquell any que es va casar es mut, crec que era l'any 1956, vàrem estar vint-i-tres dies incomunicats. Tot estava tapat, només vàiem el cel. Arbres i camp tot era neu i aigua. Teníem un bon rebost i no passàrem pena. De nevades n'hi havia cada any, però mai com aquest any.

Fins quan vàreu estar a Comafreda?.

Avui, ja jubilada, què feis?.

Estic massa bé. Participo de ses excursions i activitats de sa tercera edat. Som dematinera, m'aixec devers les set i mitja, vaig a arreglar ses gallines i faig ses feinetes de la casa.

Amb sos néts que vos duis bé?.

Sí. Mos entenem molt. Els estim molt a tots. Ja tenc una renéta.

Què opinau de la seva manera d'ésser, ja que ara el jovent no és com abans?.

No. No són igual. Però no els hem de dir res, han d'anar de ses seves. Hem de mirar i callar i no hem de dir res.

Acabàrem així la conversa amb aquesta madona de possessió, una conversa molt substanciosa i a la qual hem parlat de coses del passat, sens dubte poc conegudes ja avui.

Madò Antònia mos treu algunes fotografies. N'hi ha una de molt interessant i que la podeu veure a aquestes pàgines. Madò Antònia, que està enmig, només tenia deu anys, a la seva dreta hi ha n'Antònia Mayol de Can Prim, que encara viu, i a la seva esquerra, na Magdalena Mateu "Escolana" que va morir a Inca no fa molt de temps.

Jaume Gual Mora.

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

LOGSE.-

DECRETS.-

RD 1007/1991 de 14 de juny (BOE de 26 de juny) sobre Mínims d'Educació Secundària Obligatoria.

RD 1345/1991 de 6 de setembre (BOE de 13 de setembre) que estableix el Currículum d'Educació Secundària Obligatoria.

L'Etapa d'Educació Secundària inclou:

a) L'Educació Secundària Obligatoria. Completa l'ensenyança bàsica, dels 12 als 16 anys.

b) Batxillerat, etapa de dos anys de durada, a partir dels 16.

c) Formació Professional

L'Anex del RD 1345/91 recull el Currículum de l'Etapa.

El RD 1007/91, de Mínims, estableix el següent horari i les següents àrees:

À R E E S	Hor./Cicle	
	1r	2r
* Ciències de la Naturalesa	140	90
* Ciències Socials, Geografia i Història	140	160
* Educació Física	70	70
* Educació Plàstica i Visual	70	35
* Llengua Castellana i Literat.	210	240
* Llengües estrangeres	210	240
* Matemàtiques	140	160
* Música	70	35
* Tecnologia	125	70
* Religió Catòlica / Activ. Estudi	105	105

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA.-

Etapa obligatòria que comprèn de 12 a 16 anys i consta de dos cicles de dos anys cada un. Si és necessari es podrà estar un any més a cada cicle; això estarà supeditat a les necessitats d'escolarització.

Objectius:

- Transmetre els elements bàsics de la cultura.
- Preparar per a la incorporació a la vida activa, assumir els deures i exercir els drets.
- Accedir a l'FP específica de Grau Mitjà o al Batxillerat.

L'Art. 4t. del RD 1345/91 defineix els objectius que haurà d'haver adquirit l'alumne en acabar l'etapa._

Ensenyança:

S'estructura en àrees de coneixement obligatòries i optatives.

La Llengua i Literatura Catalana s'impartirà a cada Cicle, segons correspongui d'una redistribució de les àrees lingüístiques, amb el mateix nombre que les hores de Llengua Castellana.

A més hi ha un total de 170 hores, en el segon cicle (quart curs de l'etapa) per a dues àrees a escollir entre: Ciències de la Naturalesa, Educació Plàstica i Visual, Música i Tecnologia.

L'àrea de Matemàtiques, a quart curs, s'organitzarà en dues variants diferents.

L'àrea de Ciències de la Naturalesa podrà estar organitzada, a cada un dels dos cursos del segon cicle, en dues matèries diferents: Biologia i Geologia, Física i Química.

A l'àrea de Ciències Socials, Geografia i Història s'organitzaran, en el darrer curs de l'etapa, els continguts sobre "La vida moral i la reflexió ètica".

Altres Articles del RD 1345/1991

L'Art. 11: Parla de la funció tutorial.

Els Arts. 12, 13, 14 i 15: Estan dedicats a l'Avaluació i promoció al segon cicle i del tercer curs al quart.

Els Arts. 17 i 18: Es podran realitzar adaptacions curriculars per a aquells alumnes amb necessitats educatives especials.

L'Art. 20: Per a tots aquells alumnes que hagin acabat l'etapa, tinguin setze anys i no hagin aconseguit els objectius de la mateixa, s'organitzaran programes específics de garantia social.

Títol:

Serà únic "Graduat en Educació Secundària" i facultarà per seguir estudis a Batxillerat o FP específica de Grau Mitjà.

Els alumnes que no aconsegueixin els objectius de la Secundària Obligatoria podran integrar-se en els programes específics de garantia social que s'organitzin, per tal de rebre una formació bàsica i professional.

Accés:

Poden fer el 1r cicle els que hagin fet l'Educació Primària i el 2n cicle els que tinguin el Graduat Escolar o el Certificat d'Escolaritat.

Jaume Gual Mora,
Inspector d'Educació.

Grup d'Esplai S'Estel

En el darrer número de la Revista vos contàrem les dues acampades que havíem fet amb els diferents grups de nins de l'Esplai, i que quedava la dels més petits pendent. Idò bé!, els passats dies 22 i 23 de maig, anàrem d'acampada amb els nins i nines de 4,5 i 6 anys, en total érem tretze al.lots acompanyats per dues monitores i una del grup dels més grans que feia d'ajudant de monitor. Anàrem a ses Cases de Comafreda.

Eren les quatre de l'horabaixa quan a l'Esplai, començaren a arribar nins i nines acompanyats amb els seus pares, amb les motxilles carregades fins alt, que gairebé, eren més grosses que ells. Carregàrem els cotxes i partírem per amunt, quan arribàrem allà dalt, només baixar dels cotxes, ja veies al.lots que corrien per amunt i per avall, tots contents i feliços pensant amb aquests dos dies que passaríem tots plegats per allà. Després d'acomiar-nos dels pares que ens varen acompanyar i col.locar les motxilles dins les habitacions, mentre les monitores col.locaven el menjar per dins la cuina, l'amo en Jaume Puput i en Jaume Francineta feren de monitors (que per cert hi feren tot el cap de setmana) i es posaren a jugar amb els nins dins un tancat que ells mateixos ja havien preparat i fet net dies abans per quan hi anàssim nosaltres. Més tard ens anàrem a passejar un poc per aquells paratges tan preciosos i per amunt per amunt, cridant es verro com a locos, arribàrem a una font, on vàrem beure aigua ben fresca i contemplàrem un safareig tot ple de granots. Després, entre baixar i jugar un poc amb sa pilota, ja va ésser hora de sopar. Sopàrem, després traguèrem sa guitarra i cantàrem un poc i a dormir. ¡Aquí sí que va ésser gros!, sinó damanau-ho a l'amo en Jaume

Puput, eren les tantes del vespre i encara n'hi havia que truiaven per dins el llit i no deixaven dormir els altres. Quan no era en Bernat que cridava, era en Jaume que tenia set, després en David perquè no el deixaven dormir i així tot el vespre. ¡Bé en férem de viatges!.

El diumenge dematí, ja era ben prest quant començàrem a sentir crits i rialles per dins l'habitació, ens aixecàrem i berenàrem, després vàrem desar un poc les habitacions i una altra vegada d'excursió, aquest dematí va pujar n'Andreu, partírem una altra vegada per amunt per amunt cercant i cridant es verro. L'amo en Jaume Puput va quedar a ses cases perquè ens havia de fer el dinar. A la fi trobàrem es famós verro, i ja en tenien de raó, era grossíssim ¡demanau-ho a en Bernat!. Després de pegar quatre crits, jugar un poc i cantar un parell de cançons, ja va ésser hora de tornar cap a les cases, dinàrem i descansàrem un poc, i entre riure, córrer jugar i berenar, ja va ésser hora de partir, començaren a arribar cotxes amb els pares tots contents de tornar-se trobar amb els seus fillets, ens acomiadàrem i cap a Mancor. Sens dubte varen ésser dos dies molts bons per tots, principalment pels nins, ja que n'hi havia un parell que no havien anat mai d'acampada. Des d'aquí volem donar les gràcies a l'amo de Cas Puput i a en Jaume Francineta per la seva col.laboració, ja que ens varen ajudar molt, tant fent el menjar com guardant i jugant amb els nins. Gràcies.

I ara que ja hem passat les festes i tot ja torna a la normalitat, ja ens preparam per partir de campament. Serà el dia 25 de Juliol fins dia 1 d'Agost, i enguany anam a un Casal de Colònies del GDEM que es diu "Son Perdut", que està entre Calonge i Cala d'Or. Ja som seixanta-cinc els inscrits per anar de Campament.

Durant totes les festes hem tengut una tómbola oberta, que per cert no ens esperàvem que anàs tant bé, ja que era sa primera vegada que montàvem una tómbola així, però per nosaltres va esser tot un èxit, per cert encara no ha sortit el guanyador des lot, i ben segur que el número va sortir, així és que ja ho sabem, si qualcú té el número 005, pot passar per l'Esplai i se'n durà es lot.

Després també férem una degustació de coques, on la majoria de les mares de l'Esplai hi col.laboraren amb una coca o altres coses. Ni havia de coses, penades, cocarrois, coques de verdura, coques de trampó, de xocolata, de crema, de coco, d'albercoc etc, hi havia tanta cosa, que ses taules no ens varen bastar, i anàvem traient així com anava acabant. Va venir bastanta de gent i tothom va quedar encantat de lo bones que havien sortit, però així i tot, encara va quedar cosa, i el diumenge dematí, en Guillem i en Joan, ho dugueren tot a Palma a es Refugi, allà sí que hi estaren contents, sabem cert que no va tocar voreres. I al mateix dia, el grup dels més grans, també varen muntar un "tenderete" a sa plaça, per vendre treballs i coses que ells havien fet durant el curs de l'esplai.

Bé, res més, en el pròxim número ja vos comptarem com ens ha anat el Campament.

Adéu i que passeu un bon estiu.

Abans d'acomiar-nos, des d'aquí volem aprofitar per donar les gràcies a totes les persones que durant aquests dies han col.laborat amb nosaltres, pares, mares, nins, a les Cases Comercials, a ses Monges de Santa Llucia, a D. Bartomeu, a madò Francisca Morro i a la seva filla per deixar-nos el local i a d'altres, que d'una manera o altra han col.laborat amb l'Esplai. A tots ells moltes de gràcies en nom de tots els nins i monitors de l'Esplai.

CRIDA A LA PORTA DE LA SOLIDARITAT

«ES REFUGI»

C/. Apuntadores, n.º 8 - Ciutat

Telfs.: 71 59 10 - 46 11 12

Assistència durant 24 hores

Acollida a marginats, gent sense casa, alcoholics, toxicòmans, malalts de la SIDA

Responsables: Jaume Santandreu, Antoni Graru, Miquel Barceló (metge), Gaspar Aguiló, Marieta Salas, Maria Emilia Anton (psicologa), Miguel Servera

Comptes oberts:

SA NOS. TRA: 2.200867 - 09

BANCA MARCH: 138879.11.7

BANC DE CRÉDIT: 60.21021.59

Farmàcia ARMENGOL, C/. dels Oms. Ciutat. Forn LA GLÒRIA, VIATGES TRAMUNTANA

ARA MES QUE MAI

El grup de monitors.

TEMPERATURES I PLUGES A MANCOR DE LA VALL A N Y 1.993

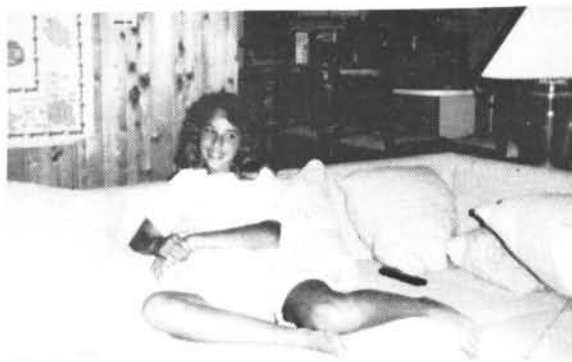
TEMPERATURES (GRAUS CENT.)							PLUGES (Litres)	
MES	MÍNIMA MITJA	MÀXIMA MITJA	MÍNIMA DEL MES DIA	°C.	MÀXIMA DEL MES DIA	°C.	Mitja dels Anys 1986 a 92	ANY 1993
GENER	6.0	12.8	6	2	11	16	123	18
FEBRER	6.4	12.4	25	1	14	15	70	112
MARÇ	7.5	15.9	10	2	20	22	48	10
ABRIL	10.4	20.3	2	6	9	25	82	115
MAIG	13.9	24.5	2	9	24	31	63	53
JUNY	18.6	29.7	13	15	28	33	30	4

Miquel Saurina Vallori

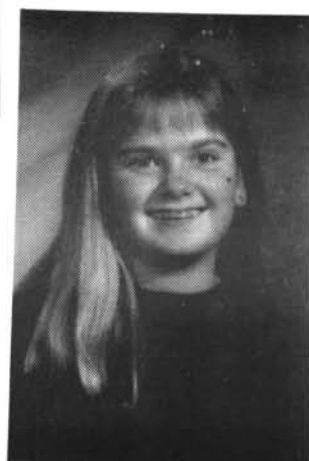
PEN PALS

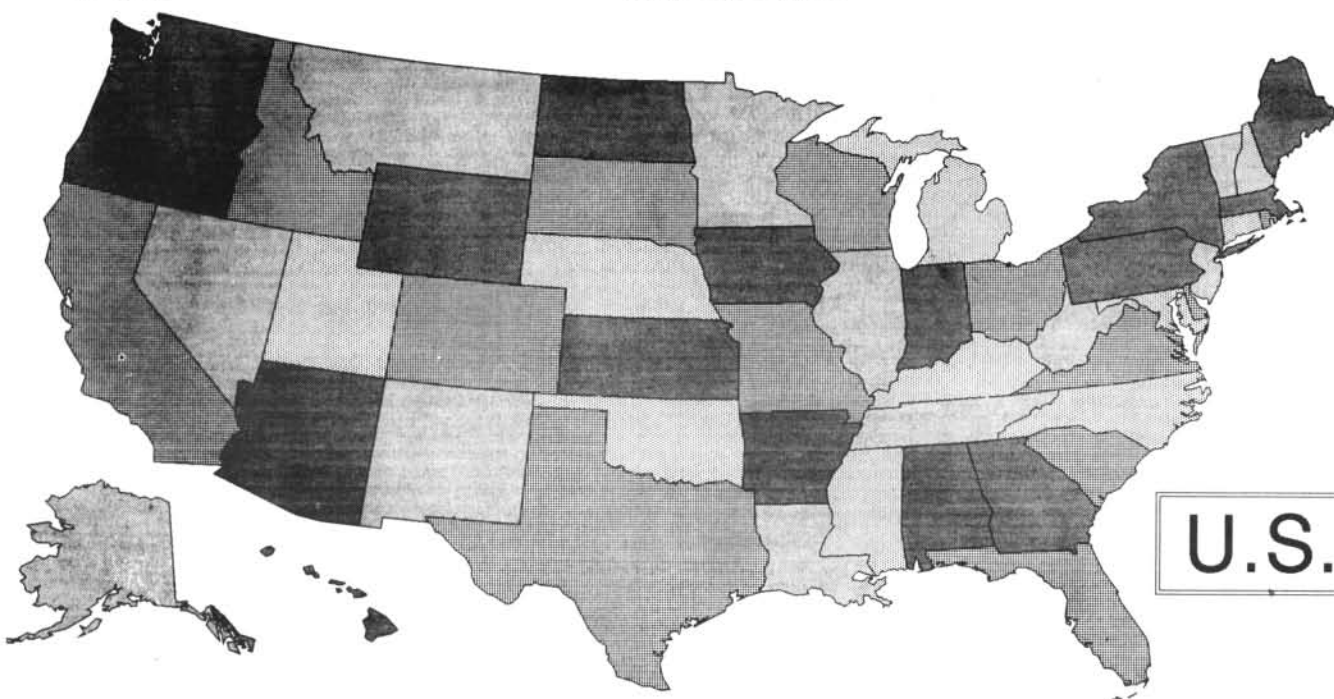
NORMA PETTINGILL
VILONIA.

JENNIFER SHADE

JESSICA FARNER
VIENNA. West Virginia.

ERIC HARRIS
ARAB. Alabama.

JENNIFER HANSEN
PLAINVIEW.

YUE PING YANG
OROVILLE.

Mallorca

Aquest any els nostres alumnes de 2ª etapa han rebut correspondència d'al.lots i al.lotes de parla anglesa procedents d'Estats Units i d'Anglaterra. Aquí us els presentam. En coneixeu qualcun? Voleu la seva adreça?.

LAURA CHARLESTON
ESSEX.

STEPHEN ROSE
BOURNVILLE. Ham.

TERESA WALSH
WARRINGTON. Cheshire.

ENGLAND

KATHRYN BROMFIELD
DEVON.

LOUISE ARCHER (a l'esquerra)
amb la seva germana Caroline
HEMEL. Hempstead

Ses Gloses

D'EN TOMEU SINEVER, COMENTANT EL LLIBRE "MANCOR DE LA VALL: IMATGES DEL PASSAT".

Les imatges del passat
poble de Mancor de la Vall
sense olvidar detall
perquè no quedi oblidat.

Consell Insular de Mallorca
que en tot mos dóna sa ma
i també va col.laborar
la Caixa Balears Sa Nostra.

Donya Margalida Sintes
i uns quants anaren a Ciutat
per ballar-ne un grapat
jo vos pos ses seves fites.

En Jaume Martorell "Rata"
i en Bernat Gual "en Catí"
tots junts es feren lluir
ball de bot sense corbata.

Es bon Tomaset de s'Hort
llevors en Tolo Marquesí
d'aquest poble mancorí
tengueren aquesta sort.

Na Catalina Gallineta
i Na Maria de Can Prim
no ballaren de postim
sense cobrar cap pesseta

Na Francisca "Francineta"
i n'Antònia de Cas Fuster
tots vuits vareu fer bé
començant d'esquerra a dreta.

En fotografies Gabriel Fiol
en lingüística Jaume Gual
col.laborant cada qual
cadascú en el seu redol.

Es llogueret de Biniarroi
en sa família Llobera
que sense tenir pastera
mos fe qualche cocarroi.

Ses nines de Ca Ses Monges
anaren a Santa Magdalena
per passar-hi una novena
i era en temps de taronges.

Sobre s'anada a LLuc
en Simó Reynés Solivellas
això són coses molt belles
jo m'esplic així com puc.

Missioner del Sagrat Cor
assassinat a la ciutat de Vic
un home ben instruït
mos va deixar aquest record.

Bernadí Mateu Amengual
historiador de Mancor
jo vos don prova d'això
ja jutjarà cada qual.

Don Manuel Cavaller
un mestre molt destacat
que lo que deia ensenyant
Mancor ben escrit ho té.

Rector Joan Femenia
davant ca sa sinevera
amb sa processó a darrera
i tota la gent el seguia.

Don Salvador Beltrán Gralla
entrà Batle el vint-i-cinc
es vells són anant morint
lluïtant sa seva batalla.

Es primer saig de Mancor
va ser Biel Sampol Coll
tal com me surt li amoll
però era un saig molt bo.

Pancaritat a Santa Llucia
es dimarts davant Pasco
sa gent se'n durà un xasco
en llegir sa lletania.

El mestre Senyor Miser
i un desfile de carrosses
allò eren festes grosses
que altre temps solien fer.

L'any mil noucents vint-i-sis
Mancor posà camiona
lo que cont fa molta estona
allò era un temps feliç.

Conduïda per en Llorenç
bon amic pels mancorins
es seus treballs eren fins
carregat d'amics externs.

Es toros del vint-i-nou
que es feren per Sant Joan
una cosa lo més gran
tothom aplaudia es bou.

Es cafè de Can Petit
era en es carrer des Sol
fa sa festa en poc redol
sense cap torero collit.

Els quintos del vint-i-nou
asseguts defora a la fresca
això es bo per un que tresca
la sombra les donava consol.

Els alumnes del senyor Miser
varen anar a Ses Salines
si ses gloses surten fines
publicar jo les faré.

Un estol damunt someres
que a Ciutat varen anar
de pageses per desfilar
totes eren sandungueres

Fotografia d'es metge
sa dona i uns al.lots
fa cara de tenir jocs
jo mir de donar-me venja

El senyor Rector Femenia
amb s'amic Joan Canals
són dos devots per iguals
duen bastanta homonia.

Per ses Festes Patronals
na Xisca Mateu Xorca
na Magdalena Riera d'Escorca
dues al.lotes formals.

Catalina Reynés Gallineta
Llorenç Fontanet Miet
aquí es troba jovenet
i na Francisca Francineta.

De torero Xesc Tallades
i en Bernat de Na Catí
que se varen fer lluir
donant bones capetjades.

En Jaume Amengual Ropit
picador Joan Tallades
heu fan be moltes vegades
per ser de poble petit.

(continuarà)

Tomeu Sinevé.

TOPONÍMIA DOCUMENTADA (23).

PLANA D'EN ROTGER sa (Mass). El 3 de març de 1491 Gabriel i Bernat Rotger la vengueren a Guillem Dezcallar. La tenien per herència del doctor en drets Bonifaci Morro. Confrontava amb la possessió d'En Ponç Armengol, amb terres de Bernat Coch, amb finca d'En Francesc Tolrà i amb els camins que des de Massanella conduïen a Inca i a Mancor. (ARM T-31). A l'any 1.693 era dels Abri Dezcallar i confrontava amb les Planes de Turixant, aquestes en alou de les Almoines de la Seu. (ARM P-242) A l'any 1800 hi ha una part de la Plana d'En Rotger propietat d'En Jacint Martorell de Son Picó i que abans havia estat propietat d'En Jaume Martorell àlies Gallina. Tocava amb la Plana d'igual nom dels Abri-Dezcallar. (ARM T-58).

PLANETA sa (Brr.) A l'any 1701 era de Bartomeu Reus àlies Cabana, de Biniarroí. Confrontava amb terres de Joan Cifre, finca de Josep Moranta i Olivar d'en Pere Matgí. (ARM T-55).

PLANETA I ES RACÓ sa (Brr) El 13 de gener de 1614 Joan Mateu la vengué a Pere Moranta. Tenia una quarterada de capacitat i confrontava amb el torrent dit a Ses Fontasses. (ARM T-38) A l'any 1625 hi havia una altra part propietat de Miquel Mateu. (ARM T-14) A l'any 1649 sa Planeta del Racó era de Guillem Moranta i confrontava amb terres de Joan Mateu, amb l'olivar dit Sa Coma i sa Sella i el torrent de Ses Fontasses. (ARM T-55). A l'any 1735 era de Pere Moranta i confrontava amb l'empeltada d'Andreu Cifre àlies Patró, amb la Coma d'Andreu Cifre i el torrent de ses Fontasses. (ARM T-55).

PLANETA DE MANCOR sa (Man.) A l'any 1682 era de Maria Alba i confrontava amb el camí de Mancor a Inca i amb terra de Pere Vallés d'Almadrà, hereu de Jerònima Morro, la seva antiga propietària. (ARM P-242).

PORTELL D'EN FIGUERA (Brr) A l'any 1823 era una finca de dues quarterades i confrontava amb Can Rafel, Can Massip i Son Nadal. En dit any Pere Morro la vengué a Pere Francesc Mateu. (ARM Reg. Hipoteques 263).

POU COMÚ (Man.) El Consell de l'Església de Mancor es cuidava de que estigués en condicions per ésser emprat pels habitants que volguessin proveir-se d'aigua, com per exemple fer poals nous (1710) o

escurar-lo (1729). El 17 de desembre de 1843 davant el notari Antoni Llabrés es protocolitzà l'acord a que havien arribat els Consellers i el Sr. Antoni Bestard, propietat de la finca circumdant, dita Ses Planes, quedant així fixat el terreny que era comú. (ARM LL-517).

PRIM es (Bzt) És una part de la possessió Biniatzent de d'Alt (RPI).

PUIG es (Man) És una part de Canamunt que era propietat de la família de Son Simó. A l'any 1770, el 13 de gener, una part que pertanyia a Miquel Martorell de la Costa la vengué a Llorenç Vicens. Confrontava amb Son Miquel Coch. (ARM P-237).

PUIG DELS ALBERCS (Mass) Pel març de 1340 Raimon Mateu establí un censal sobre una finca que posseïa a Massanella que tenia com a confrontant, a més del torrent de Caimari, el Puig dels Albercs. (ARM T-6).

PUIG DE L'ALADERNAR (Mass) Puig poblat dels arbusts dits aladerns, també coneguts com alzines bordes. A 1394 i 1531 apareix documentat com a confrontant. (ARM T-20 i T-33) L'11 de gener de 1593 Antoni Martorell, àlies Viudo, ho vengué a Mateu Martorell àlies Maga. (ARM T-37) Actualment és més conegut com Puig de Sa Creu per haver-hi aixecada una creu l'anterior propietari D. Salvador Beltran Font.

PUIG DE SA CREU (Brr) Era una part de l'alqueria de Biniarroí, per tant dins l'alou del Paborde de Tarragona, inclosa dins la finca de l'Estorell. A l'any 1698 era de la comtessa de Formiguera. (AMS Stims 1698).

PUIG DE SA FITA (Mass) Donà el nom a aquest puig la fita, o sia la pedra clavada a terra que assenyalava els límits de les parts de les comunes de Massanella que es repartiren les famílies dels Catlars i els Martorells. (Veure el topònim "Comuns de Massanella" en el núm. 13 d'aquesta revista) A un document de l'any 1740 es diu que hi ha dita fita. (ARM T-46) Actualment al Puig de sa Fita hi conflueixen els termes municipals de Escorca, Selva i Mancor. Amb els seus 800 metres d'altitud sobre el nivell de la mar, és el punt més alt del terme de Mancor.

L' ESCOLA

Ens trobam a final de curs, han passat deu mesos de convivència i activitats i el balanç és positiu, hem tengut més alegries que penes. Les relacions entre l'alumnat i el professorat han estat bones, així com les relacions amb els altres membres de la comunitat; des d'aquí donar-vos les gràcies a tots els qui heu participat i col·laborat amb nosaltres (A.P.A., Ajuntament, amics,...) es necessari seguir mantenint el centre obert a l'exterior i us animam a continuar amb nosaltres.

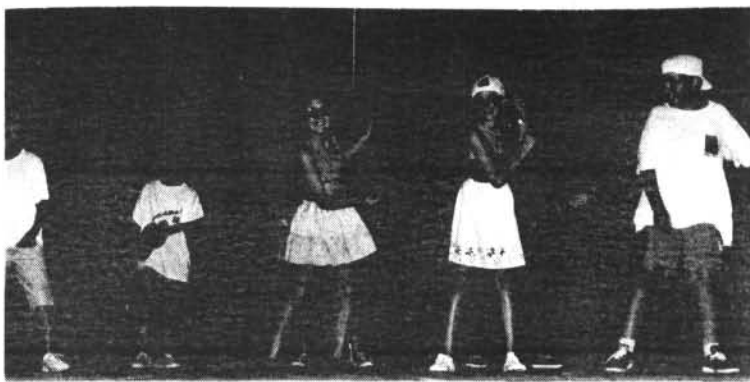
Durant aquest curs hem fet moltes coses; algunes les véreu a l'exposició que férem al Casal de Cultura; també ens van veure actuant la nit del 18 de juny. El festival és, també, fruit d'un treball de tot l'any, sense constància i feina no podríem fer-lo possible.

Enguany dels set alumnes de vuitè, cinc han tret el graduat escolar pel juny i es despedeixen de nosaltres en Quico, en Damià, na Catí, na Teresa i na Margalida i a tots ells els desitjam molta sort.

També es despedeix una professora amb la qual hem passat moments inoblidables, na Jero ens deixa perquè la seva condició d'interina no li permet quedar-se amb nosaltres, l'anyo-rarem però també li desitjam molta sort.

I a tots vosaltres un **BON ESTIU**.

El professorat del Col·legi públic.

ELS LLINATGES DELS MANCORINS (22).

PORTER.— A l'any 1233 era el procurador a Mallorca del primer propietari de l'alqueria de Mancor després de la conquesta del Rei Jaume I, o sia de Rotlà Lai. (FRB-II pàgina 55) Segons els Còdex Català del repartiment de Mallorca hi ha un tal Bn. Porter a qui fou adjudicada l'alqueria Arrechabe dins el terme musulmà d'Inca.

POU.— Pel febrer de 1347 Pere Pou comprà a Eximenis Peris les seves propietats a Biniarroi i que el 24 de gener de 1360 les traspassà a Simó de Grau. (ARM T-7 i T-10) A la llista d'homes d'armes de Mancor de 1359 hi ha Francesc Pou (Rosselló) A l'any 1594 hi ha un propietari amb aquest llinatge a Mancor, a 1698 eren nou i al 1764 vuit. (AMS cadastres de dits anys) Una nova família que portava aquest llinatge era la formada per Gabriel Pou de Lloseta i Apol·lònia Riera de Mancor que batiaren el seu primer fill, Gabriel, el 2 de Març de 1900. (AD Bap. Man.) El 7 de març de 1902 batiaren Bernat, fill de Guillem Pou de Lloseta i d'Antonina Pericás de Binissalem. (AD Dap. Man.) A l'any 1858 apareix a Lloseta documentat un tal Gabriel Pou àlies Pastora, es a dir amb el mateix sobrenom en que són coneguts els familiars de la mare del nostre Batle i que també porten el llinatge Pou. (Capó Villalonga "Història de Lloseta" Tom IV pàgina 400).

PUIG.— Del substantiu puig, equivalent a muntanya. El 31 de desembre de 1379 Jaume des Puig comprà a Bartomeu Figuera les seves propietats a Massanella. (ARM T-17).

PUIGGROS.— Grafia aglutinada de puig gros. El 4 de desembre de 1693 batiaren Catalina, nada a Massanella, filla de Gabriel Puiggros i d'Antònia Martorell, habitants de dit lloc. (AD I/108/B 10).

PUIGSERVER.— Grafia aglutinada de puig server, o sia puig on hi ha cérvols. El 13 d'abril de 1757 batiaren Maria, filla de Miquel Puigserver i de Teresa Morro, nada a Massanella. (AD I/108/B 13).

PUJOL.— Del llatí podiolum que significa muntanyeta. A l'any 1232 un dels dotze repobladors de Mancor entre els quals distribuí l'alqueria Rotlà Lai, hi havia Bonet des Pujol. (ACM 7842).

QUART.— Del cognom llatí Quartus, indicador del quart fill d'una família. A les Kalendes d'abril de 1323 Jaume de Quart vengué un censal damunt les seves finques de Biniarroi. (ARM T-2) A l'any 1325 es cita Arnau Messeguer, dit vulgarment Arnau de Quart. (ARM T-2) A l'any 1301 a Biniarroi hi habita Jaume de Quart. (ARM AH 5374).

RAMIRO.— Llinatge d'origen andalus portat per Antoni Ramiro Labado de Málaga casat amb Francesca Martorell Amengual de Mancor, on nasqué la seva filla Antònia el 4 d'agost de 1969 (RCMV).

RAMIS.— Hem trobat tres famílies diferents que han introduït aquest llinatge a Mancor. El 26 de desembre de 1868 batiaren Bartomeu, nat a Mancor però fill de Felip Ramis de Sencelles i d'Aina Perelló de Costitx. (AD I/60/B 12) L'11 de Juliol de 1943 nasqué a Massanella Amador, fill d'Antoni Ramis Alcina d'Inca i de Joana Ripoll Darder de Vallde-mossa. (RCMV) I el 24 de juliol de 1983 nasqué Teresa, filla de Bartomeu Ramis d'Inca i de Margalida Darder de la mateixa ciutat. (RCMV).

RAMON.— Procedent de Raginmund, nom de diversos sants. El primer mancorí que el portà fou Guillem, nat el 22 de gener de 1.980, fill d'Antoni Ramón de Biniamar i de Maria Rosa Vallori de Palma. (RCMV).

RAMONELL.— Derivat diminutiu de Ramón. El 9 de maig de 1887 batiaren Aina, filla de Josep Ramonell de Biniamar i de Maria Castell de Mancor. (AD-Bap. Man.).

RAUSÍ.— A les idus d'agost de 1337 Guillem Rausí vengué el que posseïa a Biniarroi. A dit lloc restava l'honor, o sia propietat de terra, de P. Rausí. (ARM T-4).

Fonts documentals:

ACM: Arxiu capitular de Mallorca

AD: Arxiu Diocesà

AMS: Arxiu Municipal de Selva

FRB: Fontes Rerum Balearium

RCMV: Registre Civil de Mancor

ROSSELLÓ: Joan Rosselló "Homes d'armes de la part forana a 1359".

Josep Maria Llompart i de la Peña

PRIMAVERA

Eres tu el camp, o el camp enamoraves?
Coneixies l'abril i ja et somreia
un dimoni boiet a flor de galta.

Venies
per un caminet ros de mitja tarda.
Flames del vent cremaven blaus domassos
d'aigua de mar, em duies
un paner d'ametllons, copinyes, nacles,
i tenies la veu color de rosa.

Temps era temps, amor, temps era temps!

Parlàvem... Jo no sé de què parlàvem;
d'exàmens de llatí, o per ventura
d'un llibre de poemes. El crepuscle
se'ns moria a les mans com un fresquíssim papalló
virolat. Cavalls de l'ombra
la sang ens galopaven.

Temps era temps, amor, temps era temps!

Dissabte de capvespre, sense escola.
Qui recorda?... Qui sap?... Mira la pluja.

ESTIU

Abans que no s'envolti,
ala d'amor, l'ocella del migdia;
abans que la perfecta pluja
violes assaoni, enlairi roses;
abans que l'arnadíssim
vell abric del record ens agomboli
tremolors de la posta;
abans que tot això, que tota aquesta
mar encesa de vidres i d'escates
un perfum esdevengui, de tan íntima.
Abans que no s'apaguin les agulles
del foc a trenc de llavi; abans de no saber,
de no comprendre' abans que la mort passi
amb un ciri en els dits per la garriga;
abans que no s'esgoti
la copa de ginebra, la llimona
que ens canta entre les dents; abans que no...

CAMÍ FLORIT

Llevamà, card, fonollassa,
rosella, cascall, lletsó,
vinagrella, corritjola,
ginestra, aritja, fonoll,
passionera, cugula,
mare-selva, safrà bord,
floravia, canyaferia,
baladre, argelaga, albó,
falguera, olivarda, estepa,
clavell de moro, coscoll,
heura, contell, englantina,
vidalba, murta, maimó,
cama roja, campaneta,
ravenissa, bruc, guixó
(i en l'aire color de vauma
l'esgarripança d'un poll).

SOBRE VERLAINE

*En el meu cor hi plora
com plou a la ciutat:
la cambra buida, el somni,
paraules cap al mar.
La Dama s'atansava,
ploraven comiats,
les músiques llunyanes
morien. Cap al tard,
banderes desmaiades
i un amor oblidat.
Agulles del rellotge
fan via. Mentrestant,
en el meu cor hi plora,
com plou a la ciutat.*

La llengua
feina
de tots

PER LLEPAR-SE ELS DITS

JA HA ARRIBAT LA CALOR: CUINA D'ESTIU

Ja hem arribat a l'època on la plenitud de la calor ens fa canviar els hàbits de vida. En el camp és el temps de la recollida de fruits, i encara que les màquines avui en dia han alleugerit el penós treball que representa la sega i el batre, encara queden feines que l'home ha de fer sense l'ajut dels ingenis mecànics. L'home de la ciutat cerca els espais on la natura ens dóna un clima més agradable, i per això, la sortida cap a la vorera del mar o a la muntanya es fa massiva els caps de setmana i, quan les vacances arriben, l'estada a aquests indrets es fa intensiva.

Aquest canvi de manera de viure i també els productes que ens proporciona la natura, fa que intentem que els nostres menjars s'acomodin de la millor manera a la temporada, ja que amb la xafogor es tenen poques ganes de passar molt de temps davant del fogons.

Així trobam les amanides, el peix, la carn a la brasa, les escalivades, i tot un llarg reguitzell de fruites que va de les cireres a les prunes, passant pels albercocs, les figues, els melons, les síndries, les pomes, les peres... Tot aquest cabal de productes del temps facilita el poder remeiar, amb la varietat i el bon gust, la desgana que la calor produeix.

Avui us recomanem uns preparats culinàries apropiats per a aquests dies. Són bons de preparar i molt mengívols. Bon profit.

SOPA FREDA DE CRÉIXENS *

Ingredients:

- 1 manat de créixens *
- 1 porro mitjancer
- 1/2 ceba
- 2 patates mitjanceres
- 1 litre de brou de pollastre
- oli d'oliva
- sal i pebre bo blanc

Elaboració:

Es renten molt bé les verdures i es tallen no massa petites; es guarden unes fulles de créixens per al final.

Dins d'una cassola es sofregeix, amb oli d'oliva, en primer lloc el porro i la ceba, després la patata tallada a daus i per últim els créixens; quan està tot sofregit s'hi afegeix el brou ben desgredit i es deixa coure un quart d'hora.

Es passa tot per la batedora (túrmix) i si es vol ben fi es passa pel colador xinès. Es torna a posar la crema al foc fins que bulli, es salpebre i es deixa refredar.

A l'hora de servir s'hi afegeix la crema de llet. Es pot presentar dins d'una tassa de brou, guarnida amb fulles de créixens i a part uns crostons de pa fregit.

* Créixens equival al castellà "berros"

CASSOLA DE RAP I GAMBES AMB ALLIOLI

Ingredients:

- 1 rap d'1,5 Kg.
- 12 gambes
- 300 gr. de patates
- 3 dl. d'oli d'oliva
- alls
- farina
- julivert
- sal

Elaboració:

Es neteja el rap i se'n tallen sis rodanxes gruixades.

Es pelen les gambes i amb el cap i les espines del rap i les pells i caps de les gambes es fa un brou de peix.

Es salen i enfarinen les rodanxes de peix i es mig-fregeixen en una paella amb la meitat de l'oli; després es posen dins d'una greixonera plana; es fa el mateix amb les gambes i es posen damunt del rap.

Les patates, es tallen a rodanxes i es posen en mig del peix; es banya tot amb el brou i es posa la greixonera al forn.

Amb la resta de l'oli i els alls es lliga un allioli que s'aclareix amb un poc de brou. Quan el rap i les patates s'han cuit s'aboca l'allioli per damunt i es deixa coure uns minuts més; finalment es treu la greixonera del forn, s'empolsa amb el julivert picat i ja es pot servir.

GELAT DE CIRERES

Ingredients:

- 1/2 Kg. de cireres
- 3 dl. d'almívar (es bullen 2 dl. d'aigua i 200 gr. de sucre)
- 2 blancs d'ou
- 1/2 dl. de nata
- 2 cullerades de "Marraschino" (licor de cireres)
- 1/2 llimona sucada

Elaboració:

En primer lloc es treu el pinyol a les cireres i amb la polpa, el suc de llimona, l'almívar i el licor de cireres es fa un puré (amb la batedora) que es mesclarà amb els blancs d'ou ben pujats; finalment s'hi afegirà la nata lleugerament pujada. S'ha d'aconseguir que els ingredients quedin ben mesclats remenant suaument. Tot seguit ja es pot posar a la geladora o "sorbetera" i si teniu una bomba manual de fer gelat, molt millor. Un bon acompanyament poden ser els quartos i també els congrets.

P. Massutí, E. Ramis

EL FUTBOL

EL MONTAURA TORNA A 2ª REGIONAL

Creim que a pesar d'haver estat una mala experiència a 1ª Regional el C.D. MONTAURA ha fet història aquesta temporada 92/93 d'haver estat la 1ª vegada que el club ha jugat a aquestes categories superiors, ha estat el poble més petit (800 habitants) de l'illa que comptava amb un equip a la 1ª regional. Han pogut comprovar que els equips estan molt ben preparats i corren molt, no es pot des-pistar ni un moment perquè lluitam molt i ja no pots remuntar.

ESTADÍSTICA

J	G	E	P	CF	GC	PTS
A CASA						
16	6	2	8	35	35	14
A FORA						
16	2	3	11	12	36	7

MÀXIMS GOLEJADORS

1.- Pep Mateu	12
2.- M. Mora	11
3.- T. Galvez	6

PUGEN A 1ª PREFERENT

- 1.- Soletat
- 2.- Margaritense
- 3.- Artà
- 4.- Petra

DAVALLEN A 2ª REGIONAL

- 16) Montaura
- 17) Alqueria
- 18) Marratxí

INDEPENDIENTE 0 - MONTAURA 0

Partit amb moltes baixes on el porter Carbonell del Montaura va aturar tot, molta entrega i lluita, debut del juvenil mancorí TOLO MORRO. En Ramon va estavellar de faltes 3 pilotes als pals.

Alineació: 1.- Carbonell, 2.- Jesús, 3.- Canals, 4.- Mora, 5.- Morro, 6.- Muñoz, 7.- Ripoll, 8.- Sola, 9.- Sastre, 10.- Arrom, 11.- Estrany, 12.- Amer.

MONTAURA 2 - ARTÀ 4

Partit de l'exili, es va jugar a Muro i així i tot es va posar l'Artà contra les cordes fins al minut 70, els locals guanyaven 1-0 per després un gol "fastasma" acabar amb el Montaura perquè l'Artà més fresc remuntà el resultat.

Alineació: 1.- Carbonell, 2.- Amer, 3.- Canals, 4.- Mora, 5.- Morro, 6.- Ripoll, 7.- Muñoz, 8.- Julio, 9.- Sastre, 10.- Arrom, 11.- Estrany, 12.- Gual, 13.- Sollar.

Gols: Arrom (2)

COLLERENSE 1 - MONTAURA 0

Partit de molt de vent. No es podia jugar, en un cop de sort dels locals aconseguiren l'1-0 que seria definitiu, claríssimes ocasions desaprovechades pel Montaura per igualar el partit perdudes. Al final es lluità i la mala sort no volgué que aconseguíssim un resultat positiu.

Alineació: 1.- Carbonell, 2.- Amer, 3.- Canals, 4.- Mora, 5.- Morro, 6.- Sastre, 7.- Muñoz, 8.- Sola, 9.- Julio, 10.- Arrom, 11.- Estrany, 12.- Gual.

MONTAURA 1 - SOLEDAD 5

Visita del líder de la competició allà on es jugava el campionat. Els visitants vengueren a per totes a guanyar i demostraren que eren molt superiors al Montaura que no es veia reposat de les sancions sofertes pel comitè sancionador. Moltes ganes però no pogueren fer res després del 0-3 al principi.

Alineació: 1.- Carbonell, 2.- Amer, 3.- Muñoz, 4.- Mora, 5.- Morro, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Jesús, 9.- Amengual, 10.- Sola, 11.- Estrany, 12.- Ripoll, 13.- Pedro, 14.- Gual.

CIDE 1 - MONTAURA 0

Partit molt disputat pels dos e-

quips, es jugaven molt tots dos el qui guanyaria mantindria la categoria i el que perdés davallaria a 2ª Regional. El Montaura donà la cara i estavallà al pal dues pilotes i al final, com quasi tota la temporada, et marquen un gol i no pots fer res. No es va merèixer perdre.

Alineació: 1.- Carbonell, 2.- Amer, 3.- Muñoz, 4.- Mora, 5.- Morro, 6.- Ripoll, 7.- Galvez, 8.- Sola, 9.- Sastre, 10.- Julio, 11.- Gual.

MONTAURA 1 - MOLINAR 1

Partit de molta violència en el joc, els visitants quan s'avançaven al marcador 0-1, no deixen passar ni home ni pilota, l'àrbitre que havia deixat les targetes als vestidors va perdre els papers i fins la segona part no mostrà targetes, 8 per al Molinar que pareixia havien vengut a la guerra; al final Pep Mateu va poder empatar el partit 1-1. Volem destacar que un espectador va agredir el banderí i el club ha estat sancionat en 30.000 ptes de multa i el camp tancat per 2 partits. També en una jugada fortuïta, es va estavallar en tot el nas de l'aficionat Joan Martorell "Curt" i pareixia més greu però al final es va imposar la normalitat i no va ser res, esperem que no torni passar.

Alineació: 1.- Carbonell, 2.- Amer, 3.- Muñoz, 4.- Mora, 5.- Morro, 6.- Sastre, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Julio, 10.- Sola, 11.- Estrany, 12.- Jesús, 13.- Payeras, 14.- Amengual, 15.- Gual, 16.- Ripoll.

Gol: Pep Mateu (1).

ALQUERIA 1 - MONTAURA 2

Partit allà en el qual estava tot decidit no es podia mantenir la categoria, no havia cap nervi i el Montaura sortí a jugar el futbol i als 2 minuts 0-2 al marcador, finalment l'Alqueria, que ha estat l'equip més xarec que han jugat els darrers anys, aconseguia el gol de l'honor. Érem 10 jugadors i el porter que jugava de davanter centre i així i tot fórem superiors als locals. Darrer partit de la temporada.

Alineació: 1.- Payeras, 2.- Amer, 3.- Muñoz, 4.- Mora, 5.- Morro, 6.- Sastre, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Ripoll, 10.- Sola, 11.- Jesus

Gols: Jesus (1), Muñoz (1).

FUTBITO

TORNEIG SANT JOAN 1993 MANCOR DE LA VALL

S'ha disputat el torneig Comarcal durant el mes de Maig i juny, organitzat per l'Ajuntament de Mancor de la Vall, i la 1ª Fase va quedar així:

	J	G	E	P	GF	GC	PTS
1r ES FORN (Mancor)	7	7	0	0	59	19	14
2n ES CAPELL (Lloseta)	7	6	0	1	57	27	12
3r OLI CAIMARI (Caimari)	7	4	0	3	41	27	8
4t BAR MAYORGA (Biniamar)	7	3	0	4	22	39	6
5è C.E. MONTAURA (Mancor)	7	3	0	4	25	34	6
6è CELLER FONDO (Selva)	7	1	2	4	21	34	4
7è VIATGES MASSANELLA (Inca)	7	1	1	5	22	37	3
8è MOLDURAS SOLÉ (Inca)	7	1	1	5	15	46	3

Varen passar a semifinals el 1r classificat contra el 4t classificat. (BAR ES FORN 5 - BAR MAYORGA 1), 2n classificat contra 3r classificat (ES CAPELL 4 - OLI CAIMARI 5).

Es disputà la final entre OLI CAIMARI 4 - BAR ES FORN 7, en un partit molt disputat i creim que han estat els millors del Torneig i molta d'esportivitat entre ells.

Classificació final:

1r BAR ES FORN, trofeu i 25.000 ptes
2n OLI CAIMARI, trofeu i 10.000 ptes
3r BAR MAYORGA, trofeu i 5.000 ptes
I altres trofeus per a tots.

El màxim golejador: Pep Mateu (Es Forn)..... 28 gols

Porter menys golejat: Ignaci Valls (Es Forn) .. 18 gols

Trofeu per a ells, i també es va convidar a tots a un aperitiu i refresc.

ASSEMBLEA GENERAL DE SOCIS: PRESIDENT NOU I NOU EQUIP D'INFANTILS

El dia 18 de juny es va fer l'assemblea de socis i es va acordar la dimissió de la Junta Directiva i es va fer una Junta Gestora fins que sortís un nou president. Només es presentà el candidat soci núm. 22, Bernadí Coll de "Son Maga" i ha estat proclamat per la federació segons els estatuts democràtics com a nou President del Montaura. El dia 10 de Juliol ell farà la nova Junta Directiva per a la pròxima Temporada 93-94. Esperem que sigui per ell exitosa i que l'acompanyi la sort. ¡ANIM! que s'ha de fer molta de feina. De moment ja s'ha fet la inscripció dels CADETS, INFANTIL I AMATEURS i el President el que vol es "cantera" i espera a més d'aquest equip nou d'infantils creat pel President i com a entrenadors TONI ESTRANY I VICENÇ FRONTERA, per pròximes temporades fer equip de benjamins i juvenils.

Es va aprovar el pressupost passat 1992/1993

ENTRADES

141 Socis	613.000.-
Taquilles	233.400.-
Rifes	379.850.-
Varis	195.718.-

	1.421.968.-

SORTIDES

Mútua Balear	49.980.-
Inscripcions i saldo-93,	
Fcó. T. 92	161.630.-
Arbitres	297.365.-
Fitxes	255.435.-
Material Esportiu.....	201.624.-
Material Camp	137.220.-
Cuixots	98.218.-
Extres i sopars	100.936.-
Rentar roba	102.100.-

	1.404.508.-

SALDO: 17.460 ptes (30/06/93)

SALDO DEUTOR FEDERACIÓ: 100.383 ptes.
Temporada 92/93.

FESTES SANT JOAN 1.993. AMATEURS

DISSABTE DIA 26/06/93

Es va disputar aquestes festes un partit de veterans del MONTAURA contra OLI-CAIMARI i l'equip de Caimari va ésser molt superior perquè està acostumat a jugar lliga cada dissabte i els Mancorins acusaren falta d'entrenaments. Els jugadors locals foren els llegendaris MACIÀ COLOM, GUILLEM COLL, PEP FERRA, GABITO, RAFEL GONZALEZ, JOAN MOYA, MIGUEL MOYA, LLORENÇ ABRINES, MANOLO ESCUDERO, BERNADÍ COLL, ETC...

El resultat era el que menys interessava menys perquè l'entrega i lluita es varen imposar.

DIUMENGE DIA 27/06/93

El C.D. MONTAURA va disputar un partit contra el XILVAR de Selva i, malgrat la diferència de la categoria 1ª Preferent i 1ª Regional, es varen imposar els locals per un clar 4-1 en un joc de Futbol que no havien vist durant tota la lliga.

També volem recordar que hi va haver un Trofeu per a tots els equips i sobretot l'esportivitat dins el camp, de tots els conjunts, es va agrair.

MONTAURA INFANTIL

Acabat el campionat de lliga de 2a Regional el nostre equip, representatiu de Mancor de la Vall, es va quedar a les portes de poder esser campió del seu grup, marcant 104 gols i encaixant-ne 31. Per celebrar el fi de temporada els dies 5 i 6 de juny tots els seus components, familiars i amics, passaren un cap de setmana a l'Hotel CHIHUAHUAS de Cales de Mallorca. El diumenge després de berenar s'entregaren uns trofeus a tots els jugadors i responsables per la bona campanya realitzada. Pere Llabrés com a entrenador i Jaume Maura com a delegat.

Els components de l'equip són TORRES, FONTANET, BISELLACH, ALEMANY, MAURA, SOLIVELLAS I, FERNANDEZ, LLABRES, JANER, GALLARDO, SOLIVELLAS II, VALERO, RIBOT, MATEU, VILLALONGA I MUNAR.

Amb motiu de les festes patronals de Sant Joan es va disputar un partit entre Beato Ramon Llull d'Inca i Montaura, amb el resultat final d'empat a 3 gols, al finalitzar el partit es va entregar un trofeu per part del Sr. Batle Gabriel Pocoví Pou.

El nostre agraïment a Antònia Reus i P. Villalonga per obsequiar a tots els jugadors amb un tros de coca i beguda refrescant.

Per a la temporada 1993/94, està previst participar amb un equip infantil i altre de cadets, desitjant tota classe d'èxits tant a nivell entrenador/delegat i jugadors.

CLASSIFICACIÓ FINAL

	J	G	E	P	GF	GC	PU
SINEU	24	21	2	1	129	23	44
MONTAURA	24	17	3	4	104	31	37
ALCÚDIA	24	16	2	6	96	39	34
JU. BUÑOLA	24	15	3	6	105	46	33
XILVAR	24	13	3	8	57	46	29
SALLISTA AT	24	12	4	8	48	33	28
SANTA MARIA	24	11	4	9	61	49	26
AT. ALARÓ	24	10	5	9	62	39	25
BALEARES	24	9	5	10	53	44	23
BETA-COLOR	24	6	2	16	47	84	14
APA R.LLULL	24	4	2	18	26	74	10
COLLERENSE	24	3	1	20	26	131	7
SENCELLES	24	1	0	23	22	197	2

GOLEJADORS DE L'EQUIP

- GARZON	34 GOLS
- JANER	26 GOLS
- SOLIVELLAS I	11 GOLS
- RIBOT	8 GOLS
- FONTANET	8 GOLS
- GALLARDO	4 GOLS
- FERNANDEZ	5 GOLS
- VILLALONGA	3 GOLS
- ALEMANY	2 GOLS
- VALERO	1 GOL
- MATEU	1 GOL
- LLABRÉS	1 GOL

Miquel Vallori.

Imatges d'ahir

S'ESCOLÀ I DONYA TEODORA (Anys 30).

En temps passat el càrrec d'escolà era notable dins el quefer diari de la població: tocava la campana el matí senyalant l'hora de posar-se a treballar, el migdia l'hora de dinar i a l'horabaixa el moment d'acabar la jornada. Amb la seva variada gamma de tocs informava a la gent quan hi havia un viàtic, una extrema-unció, un mort i si aquest era gran o un albat, si el dia següent era dejuni, entre d'altres inclús si hi havia algun incendi. Aquí presentam a l'amo En Simó Reynés Mora que exercí d'escolà durant tants d'anys que tota la seva família era coneguda amb el sobrenom de "escolà". A més dels múltiples treballs a l'església muntant i desmuntant tùmuls pels funerals, l'aparatosa escenografia de les Quaranta Hores, Casa Santa, llit per la Mare de Déu d'agost, etc. encara li quedava temps per fer ciris amb les restes dels molts de ciriets, estadalls, candeles, blandons o atxes que exigien la litúrgia i els costums de llavors. Segons ell, un dels treballs més molest del seu ofici, era estar tota la nit entre Tots Sants i els Morts tocant les campanes a intervals regulars. Per fer-ho més suportable no dubtava de, en companyia de la seva dona, pujar a dalt del campanar un fogonet de carbó i fer bunyols per consumir durant la llarga nit. Parlant de dones, la seva vida sentimental fou així mateix mogudeta: es casà en primeres núpcies amb Joana A. Reynés i tingueren un fill de nom Pere Joan; en segones núpcies es desposà amb Maria Rosselló que li donà un fill de nom Antoni i en terceres es casà amb Joana A. Solivelles amb qui tingué set descendents: dues filles de nom Maria, ja que la primera morí de pupillar edat i la segona professà de monja Agustina, dos fills missioners dels Sagrats Cors, Francesc notable músic i Simó assassinat a Barcelona a començament de la Guerra Civil, un de nom Miquel que fou batle de Mancor entre 1958 i 1965, un altre Jaume, un dels primers xofers de professió, i el darrer Bartomeu que durant un curt temps succeí el seu pare en el càrrec d'escolà de la parròquia. La seva fecunda vida acabà el 18 de Febrer de 1935 quan comptava amb 70 anys d'edat.

La dona que està damunt la somereta és la seva veinada Francesca Riera, de Ca Na Madora o d'Escorca, però que des de que es casà amb l'argenter ciutadà Teodor Tarongí tothom li deia Donya Teodora.

En Biel de Son Nadal.